Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5395 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25/7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1908 ՇԱԲԱԹ 17 ՇԱԲԱՆ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5395

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանձօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԹԱՏՐՈՆ ՈՒ ԾԻԾԱՂ

Օսմ. կատակերգակ զաւեշտախումբը ներկայացմանց շարք մը կը սկսի Բերայի Բօնքարտիա Թատրոնին մէջ, Զափրաստճեանի առաջնորդութեամբ։

Անցեալ տարի, երբ այս զաւեշտախումբը տակաւին ձուլի վիճակին մէջ կը գտնուէր, մենք առաջիններէն մէկը եղանք անոր կազմութիւնը քաջալերող։

Ցափրտած, ձանձրացած կարգ մը մելոդրամական արտադրութիւններով թատերախաղերէ ու տրամներէ, որոնց աւելի կամ նուազ տափակութիւնը բուռն համարակ [illegible] մարդկային սիրտը յուզել կը յաւակնին, կը փափաքէինք բեմի վրայ տեսնել քիչ շատ կազմակերպուած թատերախումբ մը որ կարենար առողջ ծիծաղ, խինդ ու խայտանք պարգեւել թատերասէրներուն։

Ծիծաղը, կուշտ ու առողջ ծիծաղը, լաւագոյն սպեղանին է՝ որուն մարդ պէտք պիտի զգար առօրեայ կեանքին հոգերուն, հացի պայքարին մտահոգութիւններուն տակ ճնշուած սիրտը կազդուրելու, վերկենդանացնելու համար։

Եթէ զաւեշտագիրներ այնչափ անմահանալի անուն մը թողած են ամէն ազգի մէջ, պատճառը տարբեր բան մը չէ եղած։ Ինչ որ կուտան, ինչ որ կը պարգեւեն, ծիծաղն է, եւ նոյն իսկ ամէնէն վշտահար անձը միշտ տրամադիր է երախտապարտ մնալու անոնց՝ որոնք հոգ չէ թէ վայրկեան մը կրցած են մոռցնել տալ, իրենց ցաւը, իրենց սրտէն կորզել վիշտը եւ զայն խինդով լեցնել։

Միտքս կ'իյնայ պատմութիւնը զուարճախօս դահիճի մը, որ կախաղանին առջեւ, իրեն յանձնուած դատապարտեալին ականջին ի վար՝

—Ջուանը անցուցած ատեննիս աչուըներդ չբանաս, կը փսփսայ, վերջին հաճոյքը կ'ըլլայ։

Դատապարտեալը չի կրնար խնդուքը զսպել, ու նոյն իսկ կ'ըսեն թէ տակաւին կախուելէն վերջն ալ կը խնդար։

* *

Օսմ. կատակերգակ զաւեշտախումբը որ գոնէ յաւակնոտ չէ ուրիշ թատերախումբերու պէս, քիչ խոստումի փոխարէն շատ վայելք տալու ճիգ մը կ'ընէ միշտ։

Ուրիշ բան չի սպասուիր արդէն իրմէ. մեր թատերասէր ժողովուրդը, —գաղտնիք մը չէ ասիկա,— շատ խստապահանջ չէ թատրոնի համար, եւ իր ծափն ու դրամը չխնայած միջոցին՝ բեմական տրտունջ կարգի յաւակնութիւններ չէ պահանջած երբեք իր դերասաններէն։

Ինչ հոգ իրեն՝ բեմին décor-է զուրկ ըլլալը, դերասաններուն շողշողուն հագուստներ չունենալը։ Պարզ, անսեթեւեթ յարդարանք մը կը բաւէ իրեն. իր ճաշակն ու ըմբռնումը կը գոհանան այդչափով, որովհետեւ ատկէ աւելիին գաղափարն իսկ չէ ունեցած։ Արդէն մարդ բան մը ճանչնալ պէտք է նախ՝ անոր ակնկալութիւնը ունենալու համար։

Քիչ մը ծիծաղ իրեն, եւ հաղորդակցութիւնը կը դիւրանայ։ Ուրիշ տեղեր՝ հասարակութիւն եւ թատերախումբ հարս ու կեսուր են իրարու հետ. քիչ անգամ հաշտ կ'երթան, եւ միշտ տրամադիր են իրարու մօտ փնթթելու։ Մեր մէջ, զոքանչ ու փեսայ են միայն. եթէ քէնոտին ալ՝ շուտ կը հաշտուին։

Եւ որչափ ատեն որ Զափրաստճեան իրենց մէջն է, կը հաւատամ որ պիտի կրնան տալ այդ քիչ մը ծիծաղը, նոյն իսկ աւելին։ Իր կեանքին աշնան մէջն անգամ տակաւին գարնան արեւ մը պէս ծիծղուն է այդ ծերունին, հազուագիւտ դերակատար մը որուն վրայ պէտք է գուրգուրալ, անոր համար մանաւանդ որ իր նմանը չունի հոս։

* *

Օսմ. կատակերգակ խումբը անցեալ կիրակի Նպաստի ցերեկոյթով մը սկսաւ իր ներկայացումները թէեւ բաւական գոհացուցիչ հասարակութեան մը առջեւ։ Վաղը երկրորդ ներկայացումն է որ պիտի տայ, հաւանականաբար շատ աւելի մեծ բազմութիւն մը ունենալով։

Մեր մէջ, ընդհանրապէս Նպաստի ներկայացումները չեն որ ամէնէն աւելի ժողովուրդ կը քաշեն։ «Նպաստ» բառը խորթ կը հնչէ մեր ականջներուն, եւ միշտ այն զգացումը կ'ունենանք թէ Նպաստի ներկայացման մը երթալով քիչ մը աւելի բան վրայ պիտի տանք մեր քսակէն։

Այս զգացումը կրնայ անհիմն կամ հիմնաւոր ըլլալ. խնդիրը հոն չէ. կը բաւէ որ կ'ունենանք այդ զգայնութիւնը ու կարելի եղածին չափ ինքզինքնիս հեռու կը պահենք Նպաստի ներկայացումներէ։

Այս պատճառաւ է որ վաղուան ներկայացումը թերեւս շատ աւելի արդիւնաւոր պիտի ըլլայ նախորդէն։ Արդէն խաղն ալ, Լը Բարեկօն, շատ հռչակուած կատակերգութիւն մըն է, եւ այնչափ քիչ ներկայացուած որ կրնայ նոր խաղի մը տեղ անցնիլ։

* *

Զվերջացուցած՝ կ'ուզեմ պզտիկ դիտողութիւն մը ընել թատերախումբին։

Ծիծաղն ու կատակը ա՛յն ատեն միայն կը հաճեցնեն երբ համով են ու տանելի։ Խնդալու համար երբեք պէտք չկայ հասարակ բառախաղերու եւ կէս բաց կէս գոց ակնարկութեանց։

Ազատ արտայայտութիւն մը, հաճելի brio մը կրնան նոյնչափ ծիծաղ շարժել որչափ այդ հասարակ եւ աւելի կամ նուազ [illegible] կոպիտ ակնարկութիւններն ու բառախաղերը։

Պարզ յիշողութեան համար կ'ընեմ այս դիտողութիւնը. վստահ թէ թատերախումբը ինք իր կողմէ պէտք եղածը խորհած է այս մասին։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՊՈԼ. ԿԱՐԱՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Նախորդ յօդուածովս խոստացած էի Պուլկարիոյ զանազան քաղաքներէ ընտրուած պատգամաւորներու եւ Վահան Ծ. վրդ.ին գործունէութեան մասին տեղեկութիւններ տալ։ Նախ ըսեմ որ Պուլկարահայը արժանի է շնորհաւորութեան թէ՛ ընտրութիւններու մէջ ցոյց տուած նախանձախնդրութեան եւ փութկոտութեան մասին եւ թէ թեմական խնդիրներու կարգադրման մասին իր ունեցած հասկացողութեան եւ հասունութեանը համար. մէկ խօսքով կրնամ ըսել թէ Պուլկարահայը բառին ամբողջական նշանակութեամբ Առաջնորդութիւն մը ունենալու արժանի է եւ պիտի կրնայ գիտնալ այդ տեսակ հաստատութեան մը բարիքները երախտագիտութեամբ վայելել եւ օգտուիլ։

Արդարեւ Պուլկարիոյ մէջ շատ ու շատ ընտրութիւններ կատարուած են թէ՛ թաղականներու եւ թէ հոգաբարձուներու համար, բայց մինչեւ հիմա պուլկարահայ գաղութներէն եւ ոչ մէկը առիթ ունեցած էր [illegible] մի միայն մէկ անձի ընտրութիւն յատկացնելու։ Եթէ թաղականներ կ'ընտրուէին, զանազան կուսակցութիւններ այդ կազմին մէջ իրենց ներկայացուցիչները կ'ունենային, անանկ որ շատ անգամ ընտրութիւնէն յետոյ ամէնն ալ գոհացում կ'ունենային իրենց գաղափարներու պաշտպան ներկայացուցիչ մը տեսնելով այդ տեսակ Խորհուրդներու մէջ։ Բայց հիմա խնդիրը տարբեր էր եւ շատ դժուարին. զանազան կուսակցութեանց պատկանող խումբերը սրտի ահաբեկում մը զգալու վրայ էին, նախատեսելով այն իրողութիւնը, որ իրենց պատկանած Թեմին պատգամաւորը հակառակ կուսակցութեան պատկանող մէկը կրնար ըլլալ, եւ այս հիման վրայ զանազան թեմեր ինչպէս Վառնա, Սոֆիա, Պուրկազ, ուր ընտրական բաւական ծանր պայքարներ մղուեցան։ Խոստովանինք որ այդ պայքարներու խառնաշփոթութեան եւ կրքերու տարօրինակապէս յուզուած վայրկեաններուն, Վահան Ծ. վարդապետ, հակառակ իր թոյլ, անհաստատ վարիչի կարողութեանը, կրցաւ քիչ ժամանակուան մէջ ընտրութիւններուն վերջ մը տալ, երբեմն քաղաքի մը ամբողջ ժողովուրդը իրմէ դժգոհ ձգելով եւ կամ ուրիշ թեմի մը մէջ կատարուած անիրաւութիւններու պատճառաւ իր իրաւունքէն զրկուած ժողովուրդին մէկ մասին դժգոհութեանը արժանանալով։

Այսօր որ պատգամաւորներու ամբողջն ալ ընտրուած են, ալ կրնանք ըսել թէ Պուլկարահայը կարող եղաւ ընտրել մեծ մասամբ անանկ պատգամաւորներ որ արդարեւ թէ՛ ժողովուրդի վստահութիւնը շատոնց գրաւած են եւ թէ լաւ հասկացողութեան ու դիրքի տէր մարդիկ են։ Անկարելի է չշնորհաւորել Ռուսճուքցիները եւ Սիլիստրացիները՝ որոնք գրեթէ միաձայնութեամբ ընտրեցին իրենց պատգամաւորները։ Ռուսճուքի պատգամաւոր տօքթ. Թորոսեան, երկար ժամանակէ ի վեր Պուլկարիոյ հաստատուած, զանազան կառավարական պաշտօններ վարած, տեղական օրէնքներու ծանօթ, զարգացած անձ մըն է, եւ գովելի փութկոտութեամբ, հիմակուընէ սկսած է հրապարակաւ առաջնորդական խնդրին առթիւ իր կարծիքները յայտնել, եւ միջոցներ ցուցընել, որպէս զի այդ նոր ձեռնարկը լաւ եւ հաստատ հիմերու վրայ զետեղուի։ Սիլիստրէի պատգամաւորը Հաճի Թօփաքչեան, նոյնպէս ամբողջ Սիլիստրացիներու համակրանքը վայելող անձ մըն է։ Շումլայի պատգամաւոր տիար Քէօսէեան, էսնաֆ դասակարգին պատկանող, լաւ վարքի տէր եւ իր կատարելիք դերին ծանօթ է, ժողովուրդը զինքը ընտրած է իբր պատգամաւոր լաւ գիտնալով, որ ան իր քուէն Վահան Ծ. վարդապետին պիտի տայ։ Տօպրիճ՝ Վառնայէն 70–80 քիլօմէթր հեռու պզտիկ քաղաք մըն է, 70–80 տուն Հայերով, որ նոյնպէս պիտի մասնակցի իր պատգամաւորով յառաջիկայ ընտրութեան. իր ընտրած պատգամաւորը, տիար Հաճի Գաբրիէլեան, բաւական զարգացած, հմուտ թեմական գործերու, եկեղեցասէր անձ մըն է, որ կը զբաղի սեղանաւորութեամբ։

Վառնայի պատգամաւոր տիար Սարգիս Գաբրիէլեան, որ Տօպրիճի պատգամաւորին եղբայրն է՝ այս պատգամաւորներու ընտրութեան ժամանակ ամէնէն շատ Պուլկարահայոց ուշադրութիւնը իր վրան գրաւել տուող անձն է։ Գրեթէ ամիսէ մը ի վեր Վառնայի մէջ կռուոյ առարկայ, մէկ կողմէն իր կողմնակիցներուն գովասանքները, միւս կողմէն իր անձնական հակառակորդներուն սանձարձակ յարձակումներուն ենթակայ ըլլալու վրայ է։ Ինքը զարգացած, Վառնայի հասարակութեան մէկ մեծ մասին համակրանքը իր հետ ունի։ Իր հակառակորդներուն իր նկատմամբ տուած [illegible] կարծիքներու տարբերութենէ յառաջ եկած ըլլալ չերեւիր, այլ աւելի անձնական ատելութենէ բխած է, որովհետեւ այսօր վերջնական կերպով յայտնի է թէ, Վառնայի թէ՛ հասարակութեան այն մասը որ տիար Գաբրիէլեանի 240 չափ քուէ տուած է եւ թէ հակառակորդները, որ 35 քուէ ուրիշ թեկնածուի մը տուած են, համաձայն են այն բանի մասին, որ իրենց պատգամաւորը իր քուէն Ծ. վարդապետին տայ։

Վառնայի պատգամաւորի ընտրութեան խնդրոյն մէջ տեղի ունեցած այնքան կռիւներու ապարդիւնութիւնը ապացուցանող եթէ ուրիշ կէտ մըն ալ կայ, աա էր թէ տիար Գաբրիէլեանի հակառակորդ թեկնածուն քանիցս յայտարարած էր որ ինքը պատգամաւոր ըլլալ չի փափաքիր, որովհետեւ Պուլկարիոյ մէջ առաջնորդութիւն հաստատելէ առաջ պէտք էր որոշ կարգ եւ կանոն սահմանել եւ քուէարկել. հակառակ պարագային՝ եղած ամէն ձեռնարկ ապարդիւն եւ նոյն իսկ վտանգաւոր կը նկատէր Պուլկարահայերուն համար։ Իր պաշտպանները առանց իրենց թեկնածուին յիշեալ գաղափարները ընդունելու՝ կրկին զինքը իբր Վահան վարդապետի հակառակորդ պատգամաւոր ներկայացուցին ժողովուրդին, ինչպէս ներկայացուած էր նաեւ տիար Գաբրիէլեան։ Գալով այն հարցին, որ նախ կանոններ եւ վերջը Առաջնորդ ընտրելու է, հակառակ այդ գաղափարին՝ հեղինակին նկատմամբ տածած յարգանքին եւ թեմական գործերուն մէջ ունեցած իր բազմանուէր անցեալին, պէտք է ըսեմ որ այդ տեսակ հարցի մէջ տեղ դրուիլը ալ աւելի վնասակար է, քան թէ բուն իր կարծիքին (որ հիմա սկսած է քանի մը համամիտներ ալ գտնել) առանց կանոնները Առաջնորդ ընտրելը, որովհետեւ ամենուն յայտնի է որ մեր թեմական գործերը հինէն ի վեր գծուած որոշ կարգ եւ սարքի վրայ հիմնուած են եւ Պատրիարքական անմիջական հսկողութեան տակ գտնուող Առաջնորդ մը չպիտի կրնայ այնքան դիւրութեամբ զեղծումներ գործել այդ կարգուսարքի պահանջումներուն դէմ, որ կարենայ Պուլկարահայութեան վնաս առաջ բերել։ Կ'ընդունիմ որ պզտիկ փոփոխում մը այդ կարգուսարքին մէջ զգալի է, միմիայն Պատրիարքարանի տուրքերու որոշման եւ վճարելու եղանակին մէջ։ Այդ խնդրին լուծումն ալ այնքան դիւրին է որ երբեք չարժեր առաջնորդական ընտրութիւնը յետաձգել այդ խնդիրը կարգադրելու համար։

Պ. Մաքսոֆ, Պուլկարիոյ կրօնական գործոց պետը, ժամանակ մը առաջ իր հետը ունեցած մէկ տեսակցութեան ժամանակ, փափաքող Հայոց թեմական գործերուն կանոնաւոր ընթացք մը առնելուն եւ դպրոցներուն զարգացման եւ բարելաւման, ինծի ըսած էր որ, մեր ապագայ Առաջնորդին մէկ գրութիւնը կը բաւէ, որ ինք կարենայ պէտք եղած միջոցներուն ձեռնարկել եւ կարգադրել որ ամէն Պուլկարահայ, որոշ տարիէ մը յետոյ ստիպեալ ըլլայ իր դիրքին եւ կարողութեանը համաձայն տուրք մը վճարել, տուրք մը որ եթէ Առաջնորդը փափաքի՝ նոյն իսկ կառավարական պաշտօնեաներու ձեռքով գանձելի կրնայ ըլլալ, եւ խնդրին այս վիճակին մէջ, ելլել ոչ գործնական միջոցներ ժողովուրդին յանձնարարելով ջանալ այնքան փայփայուած եւ հազար նեղութիւններով այս աստիճան հասունցուցուած առաջնորդական ընտրութեան խնդիրը յետաձգել փափաքիլ, կը նշանակէ անգամ մըն ալ անպայման կերպով Պուլկարահայոց առաջնորդութեան խնդիրը անյաջողութեան մատնել։ Բայց գոհ պէտք է ըլլանք, որ այս անգամ ապահովաբար թէ՛ Պուլկարահայերը եւ թէ իրենց ներկայացուցիչ պատգամաւորները չպիտի ուզեն տանիլ անյաջողութեան մը պատասխանատուութիւնը իրենց ուսերուն վրայ առնել, ինչ որ շատ յուսալի է։

Կը մնայ մեզ դեռ ճանչցնել Իսլիմիայի, Պուրկազի, Ֆիլիպէի, Բազարճըքի եւ Սոֆիայի պատգամաւորները։ Իսլիմիայի պատգամաւորը մինչեւ վերջերս դեռ յայտնի չէր, բայց նոր ստացուած հեռագիրներէն տեղեկացանք որ հոն պատգամաւոր ընտրուած են Տիար Սուքիասեան, որ համակրելի, լայնամիտ, պարտաճանաչ անձ մըն է. անկարելի է ինծի չշնորհաւորել Իսլիմիացիները՝ իրենց այդ ընտրութեանը առթիւ. իրաւ է թէ այդ ընտրութիւնը մէկ քանի հոգիներու դժգոհութիւն պիտի պատճառէ։ Վերջին ընտրութիւններու առթիւ եթէ Վառնայէն զատ անախորժութիւններ պատահած քաղաք մը կայ՝ ան ալ Պուրկազն է։ Այդ քաղաքին մէջ տարիներէ ի վեր, եկեղեցիի, դպրոցի, քահանայի, [illegible], դրսեցիի խնդիրները քրոնիկ վիճակի մը մէջ են. հոն աւելցաւ հիմա պատգամաւորի խնդիրն ալ. յուզեալ ընտրութիւն մը կատարուելէն յետոյ տիար Ունճեան պատգամաւոր ընտրուած է, ինքը շատ անգամներ թեմական գործերու մէջ պաշտօններ ստանձնած եւ արդիւնաւոր գործեր տեսած է, իր յանցանքներէն մէկը, դիւրաբորբոք բնաւորութիւնն է, որ վերջերս չկրնալով զսպել, Պուրկազի եկեղեցիին մէջ իր հակառակորդներուն հետ վիճաբանելու ժամանակ, փաստերու տեղ աթոռներ գործածելու ստիպուած է։ Եկեղեցիի մէջ տեղի ունեցած այդ խայտառակութեան բուն իսկ հեղինակը պուլկարական դատարանն է որ մէջտեղ պիտի հանէ։ Ցոյս ունինք որ տիար Ունճեան բաց ճակատով պիտի կրնայ իրեն յատկացուած պատգամաւորական աթոռին տէրը ըլլալ։ Բազարճըք, ինչպէս նախորդ յօդուածովս յիշեցի, ժողովուրդի մէջ հաշտութիւն կայ եւ հոն գրեթէ միաձայնութեամբ ընտրուած է պատգամաւորը։ Եթէ պատգամաւորներու ընտրութեան պատմութեան մէջ տխուր կէտ մը կայ, ան ալ ապահովաբար Ֆիլիպէի պէս հայաշատ կեդրոնին թեմին պատգամաւորի ընտրութեան համար մեծ մասնակցութիւն ցոյց չտալն էր. պատճառը, ըստ իս, ոչ այնքան ժողովուրդին առաջնորդութեան եւ անջատման հակառակ ըլլալը՝ քան թէ ընտրութիւններուն մասնակցելով, զանազան թեկնածուներ յառաջ քշելով, նոր կռիւներ յարուցանելու փափաքով չըլլալն է։ Խումբ մը ազգայիններ, թեկնածու մը կը ներկայացնեն եւ այս վերջինը Ֆիլիպէի պէս 500ի մօտ քուէարկող ունեցող թեմի մը պատգամաւորը կ'ընտրուի 40 քուէով։ Պուլկարիոյ մէջ շատ ծանօթ է իբր թեմական գործերու շատ հմուտ եւ պարտաճանաչ անհատ մը։ Իմ առած տեղեկութիւններուս նայելով՝ շատ փափաքող է որ Պուլկարիոյ թեմը Առաջնորդով մը օժտուի, միմիայն աւելորդ երթեւեկութեան ծախքերու եւ շատ մը երկար թղթակցութիւններու տեղի չտալու համար. ընտրողներուն հետ համամիտ է եղեր իր ձայնը արդէն Պուլկարիա գտնուող Վահան Ծ. վրդ.ին տալ։ Թէ իր այսօր կարծիքը պիտի կրնայ մինչեւ վերջ պահել, կասկածելի է, որովհետեւ կ'ըսեն թէ սիրով իր կարծիքը կը փոխէ, եթէ համոզուի որ այդ փոփոխումով օգտակար գործ մը կատարած կ'ըլլայ։ Ցոգնածս երկարեցայ, մնացեալ խօսքերս եւ ընտրութիւններու կերպը յառաջիկայ գրութեանս նիւթը պիտի կազմեն։

Սոֆիա Ս. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԽԱՂՈՂԸ ԻԲՐԵՒ ՍՆՈՒՆԴ

Խաղողը թէ՛ ամառուան եւ թէ՛ աշնան պտուղներուն մէջ ամէնէն ընտիրը եւ ամէնէն քաղցրահամը սեպուած է իրաւամբ՝ գրեթէ բոլոր ժողովուրդներու կողմէ։ Այս օրհնուած պտուղը կարծուածին պէս մինա՛կ զովացուցիչ յատկութիւն մը չունի, այլ շատ աւելի կարեւոր, շատ աւելի օգտակար ազդեցութիւններ՝ մարդկային մարմնոյ վրայ։ Քիչ մը վարը կարելի եղածին չափ լայնօրէն պիտի բացատրենք այդ ազդեցութիւնները։

Աշխարհիս մէջ որքան քաղաքներ, այնչափ տեսակ ալ խաղողներ կան կրնամ ըսել. եւ ասիկա չգիտցող չկայ կարծեմ։

Իտալիոյ, Սպանիոյ, Ֆրանսայի հարաւային մասերուն, Գերմանիոյ Ռայն նահանգին մէջ անոնց շատ ընտիրները կը գտնուին, սակայն Թուրքիոյ մէջ գտնուողները չեն կրնար գերազանցել երբեք։

Ամէնուս ծանօթ չավուշը մանաւանդ, կարելի է ըսել թէ ո՛չ մէկ երկրի մէջ գտնուողներուն կը հաւասարի թէ՛ առատութեան, թէ՛ աղուորութեան եւ թէ մարդկային մարմնոյ վրայ ունեցած բարեբար ազդեցութեան կողմէ։

Օգտուելու ենք խաղողի այս առատութենէն։ Եւրոպայի մէջ լաւ խաղողներ կը գտնուին, սակայն անոնց քանակը այնչափ քիչ եւ գինն ալ սուղ է որ բնաւ դիւրամատչելի չեն կրնար ըլլալ ժողովրդեան ամէն դասակարգին։ Մենք ընդհակառակը այդ պտուղներէն մեծ առատութեամբ ունինք եւ դիւրամատչելի գիներով, սակայն չենք օգտուիր անկէ եւ օգտուելու ալ միտք չունինք կարծեմ։

Խաղողին՝ մարդկային մարմնոյ վրայ ունեցած բարերար ազդեցութիւնը իր քիմիական բաղադրութիւնը կը պարզէ։

Բաղադրութեան մէջ գտնուող մարմիններ, քաղցրիք, երկաթ, ֆօսֆօրատներ եւն., մեր մարմնոյն սնանելուն, [illegible], գերաճումին կը նպաստեն։

Ասկէ զատ, ուրիշ շատ կարեւոր յատկութիւն մըն ալ ունի, այն է մեր առօրեայ աշխատութեան, շնչառութեան, շարժումներուն պատճառաւ մարմինէն դուրս վտարուած բորակաւոր եւ բնածխաւոր մարմիններուն տեղը անցնիլը, որ շատ կարեւոր իրողութիւն մըն է։

Եթէ այդ վտարուած մարմիններուն տեղ նորէն չդրուի, ինչ կ'ըլլայ վախճանը. հարկ է արդեօք ըսել թէ կեանքը կամաց կամաց կը սկսի խամրիլ ու մահը վաղ կամ անագան կը հասնի անպատճառ։

Ինչ բաներով պիտի կրնանք այդ վտարուած մարմիններուն տեղը լեցնել. անշուշտ աւելորդ է ըսել, սնունդով, սնունդ մը սակայն որ իր մէջ պարունակէ միանգամայն բորակաւոր մարմիններ, ֆօսֆօրատներ, ճարպեր, բնածխատներ, երկաթ եւն.։

Խաղողը բոլոր այդ մարմիններէն պարունակելուն համար՝ իբրեւ սնունդ, իբրեւ կատարեալ սնունդ մը սեպուած է։

Միակ յանցանքը, եթէ այդպէս կրնանք ըսել, բորակաւոր եւ ճարպային մարմիններէն շատ քիչ քանակութեամբ պարունակելն է, բայց ասիկա մեծ կարեւորութիւն չունի մեզի համար, որովհետեւ կրնանք ուրիշ մարմիններով անոնց պակասը լեցնել։

Եւրոպայի շատ մը քաղաքներուն մէջ այսօր բազմաթիւ տեղուանք, լեռներու կողերուն վրայ, այգիներու մէջ sanatorium կոչուած ապաքինարաններ հիմնուած են, ուր դիմող հիւանդները թէ՛ տեղւոյն առոյգ գեղեցկութեամբը կը զուարճանան, թէ մաքուր օդ կը շնչեն եւ թէ միանգամայն խաղողով կը դարմանուին. դարմանում մը որուն խաղողադարմանում (raisinothérapie) անունը կուտան։

Գերմանիոյ Ռայն քաղաքին, Գօլօնիայի, Պօնի մէջ, Աւստրիոյ Թիրօլի կողմերը եւ ուրիշ տեղուանք այդ տեսակ ապաքինարաններ կան եւ անոնց թիւը շատնալու վրայ է։ Մեր երկրին մէջ ո՛րքան աղուոր, ո՛րքան առատ խաղողներ ունենալով հանդերձ՝ խաղողադարմանումին կարեւորութիւն չենք տար։

Անցեալները Սերքէճիի կայարանը բժիշկի մը խօսակցութեան ականջ դրի. շիտակը զարմացայ լսելով բժիշկին խօսքերը, որ կ'ըսէր թէ խաղող ուտելը այնքան աղէկ բան մը չէ, որովհետեւ անիկա դժուարամարս է, [illegible] առաջ կը բերէ եւն.։ Հաւատացէ՛ք, ճիշդ այս բառերն էին, որ կը գործածէր այդ հայ բժիշկը՜ Ասկէ զգածուած՝ միտքս դրի գոնէ հրապարակել այդ իրողութիւնը եւ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (57)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ե.

Ուրախութեան ճառագայթ մը լուսաւորեց տիկին տը Ֆոնթընէյի դէմքը եւ պաշտելի գեղեցկութիւն մը պայծառացուց զայն։ Այս անգամ կը հաւատար այդ շեշտին ճշմարտութեան զոր հաճոյքով մտիկ կ'ընէր։ Արմանի ուսերէն բռնեց, ու տարփագին գրկախառնութեան մը մէջ, իր բովանդակ հոգին ցոլացնող նայուածքով մը։

—Ա՛հ, ո՛րքան բարի ես եւ ո՛րքան շնորհակալ եմ ձեզի, գոչեց կոմսուհին... Տեսնելով իմ տառապանքս՝ ուզեցիր մխիթարել զիս... Բայց իմ նեղութիւնս վարձատրուեցաւ չափէն աւելի... Ինչ պէս կ'ուզես վարուէ իմ սրտիս հետ։ Անիկա քուկդ է բոլորովին։

—Կ'ուզեմ որ սիրտդ հանդարտի ու երջանիկ ըլլայ, պատասխանեց կոմսը։ Ամէն ինչ պիտի ընեմ՝ որպէս զի այդ վիճակը ստանայ։

Ջերմագին ողջագուրեց կոմսուհին, ու այդ վայրկեանին, անկեղծ էր կոմսը։

Մինա ուրախութեան շարժում մը ըրաւ, մատին մէկը շրթունքներուն վրայ դրաւ, լռութիւն պատուիրելու համար անոր, ու այդ հեշտալի տպաւորութեան տակ մեկնեցաւ։

Զ.

Յաջորդ օրը Արման Նէօյիի գնաց, կոմսուհին առանձին թողլով Վիլնեւալի մարքիզին հետ, որ իրենց հետ ճաշած էր։

Իր մատուցած գաղտնի ծառայութիւններէն ի վեր՝ դիւանագէտը չէր լքած կոմսուհիին վրայ հսկելը։ Հետաքրքիր այդ վէպին շարունակութեանը, ամէնէն շահեկան տեղը ընդմիջուած, թերթօնագիրներուն սովորութեանց համաձայն, կու գար իմանալու զայն։ Կատարեալ համաձայնութեան մէջ գտաւ զանոնք, հանդարտ դէմքերով ու ժպիտը շրթունքներուն վրայ։ Առաջին նայուածքով, ո՛չ մէկ բան ի յայտ կը բերէր այն ծանրակշիռ վրդովումները որոնք տիկին տը Ֆոնթընէյի խօսքերը առաջ բերած էին ընտանեկան յարկին մէջ։ Օտարական մը չպիտի կրնար կասկածիլ թէ ծանր դժուարութիւններ ծագած էին ամուսնին եւ կնոջ միջեւ։ Սակայն մարքիզին աչքէն չէին վրիպեր ամէնափոքր մանրամասնութիւններ ու աննշմար երանգներ, որոնք կոմսին եւ կոմսուհիին բանադրօտիկ ընթացքը ի վեր կը հանէին։

Պ. տը Վիլնեւալի իր դիւանագիտական ասպարէզին մէջ գիտցած էր որ մարդ աւելի դիւրութեամբ կ'իմանայ իր գիտնալ ուզածը, երբ զանոնք գիտնալ չի ձեւացներ։ Ուստի համբերութեամբ սպասեց որ երկուքէն մէկը մտերմական խօսքեր ուղղէ իրեն։ Հաւանական էր որ թէ՛ կոմսը եւ թէ կոմսուհին խօսէին, որովհետեւ երկուքն ալ վստահութիւն եւ գորով ունէին իր նկատմամբ։ Գիտնալով որ զանգակի մը ականջ դնողը մէկ ձայն միայն կը լսէ, մարքիզին համար փափաքելի էր լսել կոմսին տագնապալից խօսքերը, կոմսուհիին կողմէ մատնանշուած վտանգին իրողական ըլլալէն յետոյ։ Այնպէս գրուած էր որ տիկին տը Ֆոնթընէյի կողմէ միայն պիտի կատարուէին յայտնութիւնները։ Ճաշէն յետոյ, սրահին մէջ կոմսը գործ մը պատրուակեց, ներողութիւն խնդրեց քաղաքավարութեամբ ու անհետացաւ։

Հազիւ թէ սրահին դուռնէն դուրս ելած էր կոմսը, Մինա դէմքը փոխեց ու իր նախկին բարեկամին մօտենալով,

—Շատ գէշ վարուեցայ ձեզի հետ, ըսաւ կոմսուհին։ Նեղութիւն քաշեցիք ինծի ծառայութիւն մատուցանելու համար, եւ նոյն իսկ միջոց չգտայ շնորհակալութիւն յայտնելու ձեզի։

Մարքիզը ցնցեց իր սպիտակահեր գլուխը եւ քիչ մը թթուանուշ ձայնով ըսաւ.

—Սիրելիս, բան մը չէք պարտիր ինծի։ Ձեզի պէս սիրուն կնոջ մը օգտակար կամ հաճելի ըլլալու առիթը տալ ինծի պէս ծերուկ մարդու մը, միթէ [illegible] չէ շնորհ մը... Դէթ յաջողեցա՞յ եւ դուք գոհ մնացի՞ք։

—Այո՛, եթէ երբեք գոհ մնալ կը նշանակէ ձեռք բերել հաստատութիւնը կասկածի մը՝ որուն ցրման կը փափաքի մարդ ջերմապէս։

—Ուրեմն ստո՞յգ էին ձեր կասկածները։

—Այո՛, եւ ձեր ղրկած մարդը ատոնց ստուգութիւնը ձեռք բերաւ փութով։

Մարքիզը քթթեց աչքերը, աւելի լաւ դիտելու համար կոմսուհին, որուն ցոյց տուած հանդարտութիւնը՝ գաղտնիք մը հաղորդած միջոցին՝ կը թուէր հակասել նախընթաց օրերու մէջ ունեցած բուռն տրամադրութեանց։ Մարքիզը չկրնալով ըմբռնել կոմսուհիին ընթացքը, որոշեց բացատրութիւն խնդրել անկէ։

—Շատ յուզուած ըլլալու երեւոյթ չունիք, բան մը որուն համար կը շնորհաւորեմ ձեզ։

Մինա գլուխը ցնցելով, մելամաղձութեամբ ըսաւ.

(Շարունակելի)

չելու սա՛ պարագան թէ խաղողը վնասակար չէ. այլ կարծուածին չափ օգտակար է ամէնուն, մեծին ու պզտիկին։

Խաղողը շատ մը հիւանդութիւններու օգտակար է ըսինք. որո՞նք են արդեօք անոնք. երկարի ընդլայնում, անմարսողութիւն, անախորժութեան նման ստամոքսի հիւանդութիւններու համար սքանչելի դեղ մըն է՝ կրնամ ըսել խաղողը. Ինչ կ'ընէ գիտէք, քանի մը տողով բացատրեմ. երբ խաղող ուտելու ըլլանք՝ ուղղակի ստամոքս պիտի երթայ եւ հոն սփռուած ստամոքսի գեղձերուն վրայ մասնաւոր ազդեցութիւն մը ընելով, ստամոքսի հիւթին շատնալուն պատճառ պիտի ըլլայ, ինչ որ կերած կերակուրներուն պեպթոնի վերածուելուն կը նպաստէ։ Այսպէս երբ ստամոքսի մէջ ամէն բան մարսուի, վերեւ թուած անհանգստութիւններն ալ կամաց կամաց անհետանալ կը սկսին։ Աւշոտներուն, տկարակազմներուն, ջղերինոտ եղողներուն խաղող կերցնել շատ օգտակար է, որովհետեւ իր բաղադրութեանը մէջ գտնուած երկաթը, արեան խառնուելով անուղղակի կերպով արեան կարմիր գնդիկներուն շատնալուն կը նպաստէ, ինչ որ օգտակար է։ Երիտասարդ աղջիկներու վրայ տեսնուած անկարողութիւնները եւ ուրիշ չեմ գիտեր ինչերը դարմանելու համար խաղողին դիմելու է։

Անդիր է գիտնալ թէ ո՛րչափ քանակով խաղող ուտելու է. ասիկա մարդուս կազմուածքին, հիւանդութեան տեսակին եւ այլոց համեմատ փոփոխական ըլլալուն՝ այս տեսակ առիթներու մէջ հարկ անհրաժեշտ է կարող բժիշկի մը դիմել եւ անոր կարծիքը առնել այս մասին,

Աղջիկ մը կը ճանչնամ որ ենթակայ եղած սակաւարիւնութենէն 25 օրուան կարճ ժամանակի մը մէջ բուժուեցաւ միայն խաղողադարմանումով։ Խաղողին յարգը գիտնանք։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Նախարարաց խորհուրդը. — Ալժերիոյ կուսակալը. — Պ. Քոմպի մտադրութիւնը. — Հավասի մէկ զեկոյցը։

Բարիզ, 3 նոյեմ. — Նախարարաց Խորհուրդին այս առաւօտեան նիստին մէջ, որ տեղի ունեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ, նախարարապետ Պ. Քոմպ ստորագրել տուաւ հրամանագիր մը, որով Ալժերիոյ կուսակալ Պ. Ժոնարի պաշտօնը կը վերանորոգուի վեց ամսուան համար, վասն զի Պ. Ժոնարի պաշտօնավարութեան առաջին շրջանը կ'աւարտի նոյեմբեր 5ին։

— Պ. Քոմպ տեղեկութիւններ հաղորդեց գործաւորական խնդիրներու մասին։ Երեսփ. Ժողովին մէջ այդ առթիւ հարցապնդումներ պիտի կատարուին։ Պ. Քոմպ պատրաստ պիտի ըլլայ իսկոյն պատասխանելու այդ հարցապնդումներուն։

— Հանրօգուտ շինութեանց նախարարը տեղեկութիւն հաղորդեց Խորհուրդին Քոթ տ'Իվուարի (Ափրիկէ) գաղթավայրին մէջ հաստատուելիք երկաթուղիին համար, որուն ուսումն քիլոմէթրնոց առաջին մասը յանձն առած է շինել այդ գաղթավայրը։

— Ֆրանսայի գաւառային թերթերէն մէկ քանին ստացան Հավասի սա զեկոյցը որ կէս-պաշտօնական հանգամանք մը ունի. — «Քանի մը լրագիրներ պատմեցին թէ նախարարապետը զգածուած է մեծամասնութեան երեսփոխաններէն մէկ քանիին ընթացքէն, որոնք վերջին կարգ մը պարագաներու մէջ բաժնուեցան մեծամասնութենէն։ Արդարեւ կ'իմանանք թէ նախարարապետը զանազան անձերու ըսած է թէ ո՛րքան վշտացած էր, տեսնելով որ Երեսփ. Ժողովին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ ընկերվարական խումբին մէկ մասը պարզ օրակարգին դէմ կը քուէարկէ, ինչ որ նախարարութիւնը չէր ընդունած։ Պ. Քոմպ նաեւ վշտացած էր տեսնելով որ սովորաբար դաշինքին ի նպաստ քուէ տուող քանի մը երեսփոխաններ համակարծիք գտնուած էին Պ. Լանժուինէի առաջարկութեանը՝ դեր-կառավարիչներու պաշտօնը ջնջելու մասին։ Այդ կէտին պարագաները մանաւանդ անոր համար վշտացուցած են նախարարապետը, որ Քլէրմոն-Ֆէրրանի մէջ հոկտ. 11ին իր խօսած ճառովը պնդած էր թէ ներկայ դաշինքին կազմութենէն ի վեր դաշինքին եւ ձախակողմի չորս խումբերուն միջեւ միշտ տիրող համաձայնութիւնը պէտք է պահպանուի։ Պ. Քոմպ յարած էր թէ այդ համաձայնութիւնը եւ դաշինքին ու իր մեծամասնութեան միջեւ նախապէս գոյացած համամտութիւն մը խիստ անհրաժեշտ է։ Նախարարապետը կատարելապէս համոզուած է այդ անհրաժեշտ պէտքին վրայ. նաեւ հաստատապէս որոշած է պաշտօնը չշարունակել փոխուած մեծամասնութեամբ մը։ Քլէրմոն-Ֆէրրանի մէջ ըսած է նաեւ թէ ձախակողմի չորս խումբերէն դուրս ճշմարիտ մեծամասնութիւն մը չկայ եւ չի կրնար գոյութիւն ունենալ։ Նախարարապետը հիմակ ալ միեւնոյն գաղափարը ունի։ Ուրեմն զարմանալի չէ երբ հասկցնել ուզէ թէ անմիջապէս պիտի հրաժարի եթէ մեծամասնութիւնը լուծուի։ Սակայն անոր յուզում պատճառող իրողութիւնները այնքան ծանր հանգամանք մը չունին եւ հաւանական ալ չեն ընծայեր պառակտում մը մեծամասնութեան մէջ։ Այս պայմաններուն մէջ պէտք է ենթադրել թէ տառուան լրագրի մը ըսածին պէս նախարարութեան հրաժարումը կախում պիտի ունենայ մեծամասնութեան չորս խումբերու հետեւելիք ընթացքէն։ Պէտք է ըսել սակայն թէ ստոյգ աղբիւրէ տրուած տպաւորութեանց նայելով, նախարարապետը տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տուած իր հետեւելիք ընթացքին համար։»

ՇԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսիա, Ճափոն եւ Քորէա. — Մուքտէնի խնդիրը. — Անգլիական լրագիրներուն կարծիքը. — Ռուսական ծանուցագիր մը։

Քէօլն, 3 նոյեմ. — Պետերպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն Քէօլնիշէ Զայթունկի. — «Ճափոնէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով, ռուսական նոր ձեռնարկ մը եղած է Քորէայի Իչի-Նանեան նահանգին մէջ։ Ասոնց մասին ածուխներու շահագործման վրայ է խնդիրը։ Ցիսսէնկեցի մեքենաներ Զէմուլփօ հասած են, չորս Ռուսներու հսկողութեանը տակ Թեթենկանի գետաբերանը տարուելու համար։ Մենաշնորհը Քորէայի կառավարութեան կողմէ պիտի տրուի ֆրանսացի ճարտարագէտի մը՝ պայմանով որ հանուած ածուխներու իւրաքանչիւր 30,000 թոնոյին համար 5000 եէն վճարուի Քորէայի կառավարութեան։ Կ'ըսուի թէ, Իչի-Նանեան գաւառակին մէջ ռուսական ձեռնարկներուն նուազումը արգիլելու համար, Ճափոն, Անգլիա եւ Մ. Նահանգները խոստում ձեռք բերեր են որ այդ նահանգը փակուի օտար վաճառականութեան առջեւ։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ Սէուլի ռուս դեսպանը ազդու կերպով յայտարարեր է Քորէայի կառավարութեան թէ Եսկանֆոյի համար գոյացած համաձայնութիւնը եթէ անմիջապէս չգործադրուի, Ռուսիա իր ուզածին պէս պիտի վարուի Եալուի եզերքներուն վրայ՝ յենլով 1896ի պայմանագրութեանց։ Ճափոն կը վախնայ թէ մի՛ գուցէ Եուչուի մէջ ալ հաստատուիլ ուզէ եւ թէ, երբ 1896ի պայմանագրութիւնները գործադրուին, Եալուի ամբողջ հովիտը մի՛ գուցէ ռուսական ստացուածքներուն սահմանին մէջ մնայ։

Լոնտոն. — Մուքտէնի խնդրոյն վրայ շատ կը խօսուի։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Բէքինի բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ սրբատեսութիւն կը տիրէ։ Եուան-Շի-Քայ եւ Չանկ-Չի-Թունկ փոխարքաները սարսափահար կանչուած են։ Ասոնք խորհուրդ տուեր են որ Չին, միանալով Ճափոնի, դիմադրէ Ռուսիոյ ձեռնարկներուն դէմ։ Ասոնք. սակայն, ենթադրութիւններ են, վասն զի այդ լուրը հաղորդած է Շանկայի չինական լրագրի մը Բէքինի թղթակիցը։

— Տէյլի Մէյլ կը ծանուցանէ թէ կիրակի օրը Զէմուլփոյի մէջ ծանր կռիւ մը տեղի ունեցեր է ռուսական Պոպր թնդանօթակիրին նաւազներուն եւ նոյն քաղաքը բնակող Ճափոնցիներուն միջեւ։ Այս վերջիններուն օգներ են ճափոնական Շիոտա յածանաւին նաւազները։ Քանի մը Ռուսեր եւ տասը Ճափոնցիներ թեթեւապէս վիրաւորուեր են։

— Ռուսերը եթէ Մուքտէնը գրաւեցին, անոր փոխարէն պիտի հեռանան Եսկանֆոյէն, ամբողջ քանդելէ ետքը։

— Սէուլի ռուս դեսպանը ծանուցագիր մը տալով Քորէայի կառավարութեան, յիշեցուցեր է թէ Քորէա 1898ին խոստացած էր օտարականի չյանձնել ելմտական խորհրդատուի պաշտօնը։ Այդ ծանուցագիրը արդիւնք է այն լուրին թէ Քորէայի կառավարութիւնը մտադիր է ճափոնցի խորհրդական Պ. Քաթօյա ելմտական կարեւոր պաշտօնի մը կոչել։

ԱՆԳԼԻԱ

Թաղապետական ընտրութիւնները. — Մատրիտի անգլիական նոր դեսպանը. — Էտուարտ թագաւորին մէկ նուէրը. — Նաւարշաւ մը։

Լոնտոն, 3 նոյմ. — Լոնտոնի նոր թաղապետութեանց 1362 խորհրդականները, երէկ, ներկայացուցին իրենց ընտրողներուն։ Իրարու դէմ գտնուող կուսակցութիւնները, չափաւոր ու յառաջդիմական, գլխաւորաբար մաքսաւորեան տեղական խնդիրներու վրայ՝ թրամուէյի գիծեր եւն., Անգլիոյ միւս մասերուն մէջ, ընդհակառակը, այդ ընտրութեանց առթիւ, վասն զի երկրին ամէն կողմերն ալ կը կատարուին, ծրագիրներուն ամէնէն գլխաւոր մասն էր ելմտական խնդիրը։ Մինչեւ հիմա յառաջդիմականները յիսուն աթոռ շահեցան։

— Աթէնքի անգլիական դեսպան Սըր Էտուին Հէնրի Էճէրթըն նոյն պաշտօնով Մատրիտ պիտի փոխադրուի փոխանակ Սըր Մորթիմըր Տիւրանտի որ Ուաշինկթընի դեսպան անուանուած է։ Մատրիտի նորընտիր դեսպանը 41 տարեկան է։ Տասնըութը տարեկանին դիւանագիտական ասպարէզը մտնելով, զանազան պաշտօններ վարած է։ 1895ին ամուսնացած է Լոպանով իշխանին մէկ աղջկանը հետ։

— Էտուարտ թագաւորը բաժակ մը պարգեւեց Նիսի ծովային ակումբին։ Այդ բաժակը, որուն անունն է «Միջերկրականի բաժակ Էտուարտ թագաւորին», պիտի տրուի 1904ին կատարուելիք նաւարշաւի մը մէջ առաջին հանդիսացողին։ Նաւարշաւը որ Ճիպրալթարէն մինչեւ Նիս տեղի պիտի ունենայ, պիտի կատարեն ամէն ազգի փոքր առագաստանաւեր։ Նաւարշաւը տեղի ունենալու համար պէտք է որ ամէնէն քիչը հինգ նաւեր մասնակցին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պետութեան պանքային նախագահը. — Յիսնամեակի հանդէս մը. — Ֆոն Պիւլով կոմսին ճառը. — Ափրիկէի գերման գաղթավայրերը։

Պերլին, 3 նոյեմ. — Երէկ Պերլինի մէջ կատարուեցաւ պետութեան պանքային նախագահ Պ. Քոխի՝ պետութեան ծառայութեանը մէջ մտնելուն յիսնամեակը։ Այդ առթիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը որ այդ հացկերոյթին կը նախագահէր, ճառ մը խօսեցաւ եւ թուելէ ետքը Պ. Քոխի արժանիքները, ըսաւ.

«Գերման ժողովուրդին տնտեսական կեանքին էական գործարանը լեցուն է առողջութեամբ եւ սնուցիչ հիւթով։ Տակաւին յաջողութիւններ կը խոստանայ, ոչ թէ հեռաւոր ժամանակի մը համար, այլ գերման կայսրութեան անմիջական իրականութեանը մէջ։ Հակառակ անկման բոլոր տեսութեանց, գերման ժողովուրդը կեանքի այն տեսակ ոյժ մը կը վայելէ զոր մինչեւ հիմա բնաւ չէ ունեցած։ Այդ ծաղկման անհրաժեշտ զօրութիւնը ստանալու համար Գերմանիա պէտք է համակերպի պատմական անհրաժեշտ պայմ.-ներն՝ այսինքն իր ազգային գոյութեանը։ Ո՛չ միայն Գերմանիոյ ազգային միութեան, այլ գերման ժողովուրդին բարեկեցութեանը համար Գերմանիա պէտք ունի իր կայսրերուն՝ Հոհենցոլլերններուն։ Այս հանդէսին մէջ նախ մեր մտածումները սեւեռենք դէպ ի անոր որ իր անխոնջ սրտովը ու բարի մտքովը կը հսկէ գերման ճակատագիրներու վրայ, եւ որ վերջերս կը գրէր ինծի. «Ես ու զաւակս կը վերաբերինք գերման ժողովուրդին»։ Կեցցէ՛ կայսրը։ Հուրրա՛»։

— Գերմանական հարաւային արեւմտեան Ափրիկէի կառավարիչը կը հեռագրէ թէ շփոթութիւններ ծագած են Վարմպատ մէջ։ Տեղակալ մը ու յիսնապետ մը սպաննուեր են։ Կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առեր է՝ շփոթութեանց առաջքը առնելու համար։

ՍՈՄԱԼԻԼԷՆՏ

Անգլիական պարտութիւն մը. — Ընդհարում մը. — Ձմեռուան պատրաստութիւններ։

Լոնտոն, 3 նոյեմ. — Երէկ հեռագրուած բրիտանական կարծեցեալ պարտութիւնը կը կայանայ թեթեւ ընդհարումի մը մէջ որ տեղի ունեցած է Բուլթէպի ցեղին մարդերուն եւ Սքալոն զօրախումբին զինուորներուն միջեւ, որոնք գացած էին ազատելու Սուլէքի կայանը՝ պաշարուած առաջիններուն կողմէ։ Պոմպէյի գնդէն զօրք մը միայն մեռաւ. անոր վեց ընկերները եւ հարիւրապետ մը վիրաւորուեցան։ Տավիտօրնի զօրախումբը որ Մատ Միւլայի դէմ քալելու համար կազմուած է, այդ ընդհարումին մէջ մաս չունի։ Անգլիական թեթեւաշարժ հեծեալները հոկտ. 27ին ճամբայ ելան։ Մատակարարութեան հիւղը պատրաստութիւններ տեսաւ ամբողջ ձմեռուան համար։ Ամբողջ զինուորներուն հարիւրին քառասունը իբրեւ պահեստ պիտի մնան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Նաւաշինարաններու սնանկութիւնը. — «Եղիա Մարգարէն». — Ամերիկեան հարսնիք մը։

Նիւ-Եորք, 3 նոյեմ. — Հաշուեյարդարին տեղեկագրին նայելով՝ Մ. Նահանգաց նաւաշինութեան ընկերութեան անշարժ գոյքերուն գումարն է 12 ու կէս միլիոն տոլար անուանական։ Շրջաբերութեան հանուած արժեթուղթերուն գումարն է 68 միլիոն։ Ընկերութիւնը կ'ըսէր թէ տարեկան 4 միլիոն կը շահի, մինչդեռ իր ունեցած միջոցներով 2 ու կէսին միլիոնէն աւելի չէր կրնար շահիլ։

— «Եղիա Մարգարէն»՝ քարոզիչ Տօուի իր շրջանը աւարտեց Նիւ-Եորքի մէջ, ինք ու համախոհները Զիմ-Սիթի գացին, ընդամէնը 79 հոգի իրենց աղանդին մէջ առնելով։ Այդ վերջինները, մասամբ սեւամորթներ են, մկրտուեցան քաղաքապետութեան պաշտօնարանին ձուկերու աւազանին մէջ։ Դրամական արդիւնքն ալ փայլուն չեղաւ։ Թէեւ կարգ մը պարզամիտներ իրենց խնայած ամբողջ գումարները ղրկեցին այդ քարոզչին, սակայն միւս կողմէ ուրիշներ կեղծ «չէք»եր ղրկեցին անոր, ինչ որ սաստիկ զայրացուց «Եղիա մարգարէն»։

— Կը ծանուցուէր թէ շատ շքեղ ու ճոխ պիտի ըլլար Սկովտացի ազնուական Ռօքսպըրկի դուքսին ամուսնութիւնը՝ Միս Մէյ Կօլէթի հետ, որ Մ. Նահանգաց ամէնէն հարուստ ժառանգորդն է, վասն զի հարիւր քսանըհինգ միլիոն Ֆր.ի հարստութիւն մը պիտի ունենայ։ Աղջկան մայրը, սակայն, փափաք կը յայտնէ որ ամուսնութիւնը մտերմական շրջանակի մէջ կատարուի պարզ կերպով՝ իր ազգականին Ուաշինկթընի անգլիական դեսպան Սըր Մ. Հէրպէրթի մահուան առթիւ։ Ամուսնութեան հանդէսին որ Նիւ-Եօրքի մէջ պիտի կատարուի նոյեմ. 10ին, երկու հարիւր հրաւիրեալներ միայն ներկայ պիտի գտնուին։ Հակառակ ասոր՝ հարսը իշխանական նուէրներ պիտի ստանայ։ Պ. Վանտէրպիլթ մանեակ մը ղրկեր է՝ տասը միլիոն Ֆր.ի. եւ Պ. Աստոր ալ ուրիշ մանեակ մը՝ եօթը միլիոն Ֆր.ի։

ԻՏԱԼԻԱ

Նախարարական տագնապը. — Պ. Ճիոլիթթիի նախարարութիւնը. — Նոր նախարարները։

Հռոմ, 3 նոյեմբ. — Պ. Ճիոլիթթի յաջողեցաւ նոր դահլիճը կազմել (հեռագիրներու բաժինին մէջ ծանուցինք նոր նախարարներուն անունները)։ Արտաքին գործոց նոր նախարարը ատեն մը նախագահը եղած է Հռոմի նահանգային Խորհուրդին։ Լաւ նախարար մը ըլլալու ամէն ձիրք ունի եւ ժողովրդական է։ Աջակողմի կուսակցութեան կը վերաբերի։ Հայրը 1859ին վտարուած պապական երկիրներէն ու Անգլիա ապաստանած, ուր բնակած է մինչեւ իտալական զօրքերը մուտքը Հռոմի մէջ։ Գանձային նոր նախարար Պ. Լուծաթթի միեւնոյն պաշտօնը ունեցած է 1891ին, Ռուտինիի դահլիճին մէջ, եւ 1896ին, դարձեալ նոյն դահլիճին մէջ։ Աջակողմեան կուսակցութեան կը պատկանի։ Մէկ քանի լրագիրներու եւ հանդէսներու աշխատակցած ու տնտեսական դաշնագիրներ կնքած է. իբր ելմտագէտ ու տնտեսագէտ մեծ համբաւ կը վայելէ Պ. Լուծաթթի։ Դատական նախարար Պ. Ռոնքէթթի կրթական նախարարութեան խորհրդական եղած է Մարթինի ու Ճիոլիթթի դահլիճներուն մէջ։ Մնացեալ նախարարները այնքան ծանօթ չեն, բայց իրենց անուանումները լաւ ընդունելութիւն գտած են Երեսփ. Ժողովի մէջ ունեցած իրենց պաշտօնակիցներէն։ Առհասարակ, նոր նախարարութիւնը Խորհրդարանին չափաւոր մասին կարծիքները կը ներկայացնէ։ Կը կարծուի թէ դահլիճը մէկդի պիտի ձգէ կարգ մը փշալից խնդիրներ, ինչպէս ամուսնալուծման օրինագիծը, ու պիտի զբաղի երկաթուղիները պետութեան կողմէ գնուելու եւ առեւտրական դաշնագիրներու ու ելմտական խնդիրներու կարգադրութեամբ։ Դեռ յայտնի չէ թէ նոր նախարարութիւնը ի՛նչ ընթացք պիտի բռնէ արմատականներուն եւ ընկերվարականներուն հանդէպ։

ՍԸՐ ԷՏՄԸՆՏ ՄԸՆՍԸՆ

Կարծեցեալ փոփոխութիւն. — Անհիմն լուր. — Սըր Էտմընտ Մընսըն չպիտի փոխուի մէկ տարիէն առաջ. — Իրական փոփոխութիւն։

Լոնտոն, 2 նոյեմ. — Պերլինէն կիրակի օրուան թուականով լրագրի մը ուղղուած հեռագիրը, որուն համաձայն, Պերլինի անգլիական դեսպան Սըր Ֆրանք Լասէլ Բարիզի դեսպան պիտի անուանուի ընդհուպ, ստոյգ չէ։ Այդ կարգի փոփոխութիւն մը խնդրոյ առարկայ եղած չէ։ Բարիզի անգլիական դեսպան Սըր Էտմընտ Մընսըն, որ նշանաւոր դիւանագէտ մըն է, գէթ ատեն մըն ալ Բարիզ պիտի մնայ։ Անողոք կանոն մը, սակայն, պիտի հարկադրէ զինքը՝ դիւանագիտական ասպարէզէն հեռանալու յառաջիկայ տարուան հոկտեմբերին։ Արդարեւ անգլիական օրէնքը կը տրամադրէ որ բրիտանական դիւանագէտները գործէ քաշուին եօթանասուն տարեկանին։ Սըր Էտմընտ Մընսըն ալ եօթանասուն տարեկան պիտի ըլլայ յառաջիկայ տարուան հոկտեմբերին։ Գալով հեռագրի միւս մասին, հաւանական է որ Պերլինի անգլիական դեսպան Սըր Ֆրանք Լասէլ յաջորդէ Սըր Էտմընտ Մընսընի, երբ տարիքի սահմանը բռնադատէ զինքը քաշուելու դիւանագիտական կեանքէն։

ՄԻՏԸԼ ԹԷՄՓԼԻ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹԸ

Էտուարտ թագաւորը փաստաբաններու մօտ. — Հրաւիրեալները. — Արարողութիւնը։

Լոնտոն, 2 նոյեմբեր. — Էտուարտ թագաւորը, այս իրիկուն, ժամը ութին, Միտըլ Թէմփլի հինաւուրց շէնքը գնաց։ Լոնտոնի ամէնէն հին թաղերէն մէկուն մէջ հաստատուած է, ուր փաստաբաններ ու նոտարներ միայն կը տեսնուին։ Թագաւորը ներկայ գտնուեցաւ Միտըլ Թէմփլի փաստաբաններու հացկերոյթին, որոնց պետն է։ Քանի մը ժամ «Փաստաբաններու Կաճառին պետը» կոչուեցաւ Ն. Վեհափառութիւնը, արարողական բանաձեւին համաձայն։ Ներկաներուն մէջ կը գտնուէին Լէնստաունի մարքիզը, Մ. Նահանգաց դեսպանը, Լորտ Ռոզպերի, Լորտ դիւանապետը։ Միտըլ Թէմփլի հին շէնքը, ուր Շէյքսփիր ներկայացնել տուած է Տասներկուերորդ Գիշերը խորագրով իր թատերախաղը, ընդարձակ չէ։ Հետեւաբար փաստաբաններու եւ իրաւագիտական ուսանողներու սահմանափակ թիւ մը, այսինքն յիսուն հոգի միայն հրաւիրուած էին։ Այդ հացկերոյթներուն ճաշացուցակը միեւնոյնը մնացած է դարերէ ի վեր. միայն այս անգամ աւելի ճոխացուցուած ու ֆրանսացած էր, ի պատիւ Էտուարտ թագաւորին։ Այս պարզ իրողութիւնը պատճառ եղաւ մէկ քանի գումարումներու եւ ծանրակշիռ բանակցութեանց։ Միակ բաժակ մը պարպուեցաւ, ան ալ թագաւորին կենաց համար։ Ճաշի միջոցին, թագաւորը, ինչպէս նաեւ միւս փաստաբանները, «Թօկա» հագած էին զոր կը կրեն թագաւորին խորհրդականները։ Հացկերոյթի ատեն Էտուարտ Է. թէ՛ խորհրդական էր Ն. Վեհափառութեան եւ թէ թագաւոր։

ՀՐԴԵՀԸ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ

Դուրսէն հասած օգնութիւնները. — Շնորհակալութիւն իտալական իշխանութեանց. — Այրած առարկաներ։

Հռոմ, 2 նոյեմ. — Լրագիրները ի վեր կը հանեն սա պարագան թէ Վատիկան իտալական կառավարութեան աջակցութեան դիմեց, երէկ իրիկուան հրդեհը մարելու համար։ Իտալական իշխանութիւնները, Վատիկանի պաշտօնատարները, եկեղեցական, պահակ, թաղապետական պահակ, ամէնքը իրարու հետ միացած՝ աշխատեցան մարել հրդեհը։ Իտալական իշխանութիւնները շատ սիրալիր կերպով ընդունուեցան։ Մամուլը ի վեր կը հանէ Վատիկանի մէջ պահուած պատմական եւ գեղարուեստական գանձերը պահպանելու պէտքը։ Երէկ իրիկուան հրդեհին մէջ, Մաքսիմիլիանոս Օրէնսգիրքը, պապիրոս մը, ԺԵ. դարու քանի մը նախատիպ գիրք ու հին պատկերներ այրեր են։ Թրիպունա կ'ըսէ թէ սխալ է այն կարծիքը, որով գէշ հսկողութեան կը վերագրուի հրդեհին պատճառը։ Մոնսէնեէօր Բուչինէլլի Կապիտոլ գնաց, յանուն Պապին շնորհակալ ըլլալու համար քաղաքապետին։

ՔՈՒԲԱ

Ամերիկեան զինուորներու մեկնումը. — Քուպացի սպաներ. — Հացկերոյթ. — Բալմա նախագահը։

Հավանա, 2 նոյեմ. — Երկու օր առաջ Մ. Նահանգները դառնալու համար շոգենաւ նստան ամերիկեան բանակէն քանի մը վաշտեր որոնք երկու ամրոցներ կը գրաւէին Հավանայի մէջ։ Այդ զինուորները մնացած էին 1902 մայիս 20էն՝ այսինքն Քուպայի հանրապետութեան հաստատման օրէն ի վեր Քուպայի կառավարութեան խնդրանօք՝ իր առաջին օրերուն համար։ Հիմա Հավանայի մէջ ամերիկեան վաշտ մը միայն կայ՝ Քապանայի ամրոցին մէջ. տարիկայ զօրանոցները պատրաստուելուն պէս՝ Պահիա-Հոնտա պիտի երթայ՝ Քուպայի հիւսիսային կողմին ամերիկեան նաւային կայանը։ Մեկնող ամերիկացի սպաներուն ի պատիւ մեծ հացկերոյթ մը տուին քուպացի սպաները. ջերմագին բաժակաճառեր արտասանուեցան։ Երբ նախագահին պաշտօնարանին առջեւէն անցան, նախագահ Էսթրատա Բալմա պատշգամը ելլելով, ճառ մը խօսեցաւ ամերիկացի զինուորներուն, շնորհակալութիւն յայտնելով անոնց գործակցութեանը Քուպայի անկախութեանը համար։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Ջրանցքին ծրագիրը. — Մ. Նահանգաց դեսպանին մեկնումը. — Դժգոհութիւն.

Նիւ-Եորք, 3 նոյեմ. — Քոլոմպիա մերժած ըլլալով վաւերացնել Պանամայի ջրանցքին պայմանագրութիւնը, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը ետ կանչեց Պոկոթայի իր դեսպանը՝ Պ. Պօբրէ։ Շաբաթ օրը Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը պաշտօնապէս ծանուց թէ արձակուրդ մը տրուած է Պ. Պօբրէի, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ բանակցութեանց անմիջական վերսկսումը յուսալի չէ, բայց գաղտնի պահուած էր այն լուրը թէ Պ. Պօբրէ հրաման ստացած է հեռանալու իր պաշտօնատեղիէն։ Դժգոհութեան այդ ցոյցը ասկէ առաջ ալ տեղի ունեցած է Պանամայի ջրանցքին համար։ Մ. Նահանգաց եւ Քոլոմպիոյ միջեւ կատարուած դիւանագիտական բանակցութիւններուն առթիւ, 1870ին երբ յաջողեցան ծրագիրները այն դաշնակցութեանց, որով ջրանցքին մենաշնորհը Մ. Նահանգաց պիտի տրուէր, ինչպէս նաեւ Պանամայի պարանոցին միջազգային կացութիւնը կարգադրելու խնդիրը, Ուաշինկթընի կառավարութիւնը ետ կանչեց Պոկոթայի իր դեսպանը՝ Պ. Սթէֆըն Հէրլպըթ եւ այդ պաշտօնը քանի մը տարիներ թափուր մնաց։

ՈՍԿԻԻ ԵՒ ԱՐԾԱԹԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բարիզի փողերանոցին տնօրէնին տեղեկագիրը. — Արծաթի գնին անկումը. — Երկմետաղեաններուն կարծիքը։

Բարիզի փողերանոցին տնօրէն Պ. տը Ֆօվիլի պատրաստած մէկ տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ 1890էն սկսեալ ոսկիի արտադրութիւնը զգալապէս կ'աւելնայ։ 1899ին 1600 միլիոն Ֆրանքի արժէքով ոսկի արտադրուած է ամբողջ աշխարհի վրայ։ Գալով արծաթին՝ գինը շատ ինկած է. 222 Ֆրանքէն 80ի իջած է։ Հակառակ այս անկումին, արծաթի արտադրութիւնը միշտ կ'աւելնայ։ Տասնըհինգ քսան տարի առաջ, երկմետաղեանները կը յայտարարէին թէ ոսկեհանքերը պիտի սպառէին ի մօտոյ եւ թէ արծաթի հանքերուն շահագործումը պիտի դադրէր, եթէ գինը ա՛լ աւելի իջնայ։ Ինչպէս կը տեսնուի, այդ ենթադրութեանց հակառակն է որ պատահած է։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԱՐԴԻՍԴԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Օսմ. կատակերգակ զաւեշտախումբը, առաջնորդութեամբ հանրածանօթ կատակերգակ Չափրասթի, այս կիրակի օր, ժամը 7½ին, պիտի տայ իր ձմեռնային ցերեկոյթներու շարքին երկրորդ ներկայացումը Գոնգորտիայի թատրոնին մէջ։ Պիտի ներկայացուի Ա. անգամ ըլլալով Բերայի մէջ, Բարիզեան կատակերգակ ըեբէրթուարին ամէնէն աղուոր եւ փայլուն խաղը

ԲԱՅՑԷՕՆ (Le parfum)

Թատերգութիւն 3 արար

Հեղինակներ

ՌԱՈՒԼ ՌՕՇԷ ԵՒ ԷՐՆԷՍԹ ՊԼԷՕՄ

Բարիզեան այս աշխարհահռչակ նուրբ ու գրական կատակերգութիւնը, զոր ամբողջ Բարիզ, գրագէտ, բանաստեղծ, խենթ, արտիստ եւ պուրժուա Բարիզը ծափահարած է ու կը ծափահարէ, ըմբոշխնելով անոր սրամիտ ու զուարթ gauloiserieները։ Այս նուրբ կատակերգութեան պիտի յաջորդէ իտալացի հռչակաւոր կատակերգակ-բանաստեղծ-թատերագիր Կոլտոնիի (1707—1793) ամէնէն միմոսական եւ ամէնէն իպիշական զաւեշտը,

ՆԻՔՍ

Տասներկու հոգինոց նուագախումբ մը օփերայի կտորներ պիտի զարնէ։

Տոմսակները սկսած են ծախուիլ։

Ներքին Լուրեր

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Երէկ, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ, Մեծ. Եպարքոսը, Շէյխ-իւլ-Իսլամը, բոլոր նախարարները եւ կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին, եւ ամէնքն ալ երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշայի եւ երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշայի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանքներու։

— Հայոց ու Յունաց Պատրիարքները եւ միւս հպատակ հասարակութեանց պետերն ալ երէկ Կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։ Արարողապետ Իպրահիմ պէյ անոնց հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարձր գոհունակութիւնը։

— Վեհ. Սուլթանը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց օտար վեհապետներուն որոնք շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած էին։

— Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարը հեռագրով կայս. բարձր գոհունակութիւնը հաղորդեց Մէքքէի Էմիրին, Եգիպտոսի Խտիվին, Պուլկարիոյ իշխանին, Սամոսի իշխանին, կուսակալներուն, զօրաբանակաց հրամանատարներուն եւ օտար տէրութեանց մօտ գտնուող օսմ. դեսպաններուն որոնք շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած էին կայս. Պալատ։

— Օտար դեսպանատանց առաջին թարգմաններն ալ երէկ Կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին եւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

— Օսմ. Պանքային, Հանրային Պարտուց վարչութեան, Ռէժիի, Անատոլուի եւ Ռումէլիի երկաթուղիներու եւ Քրէտի Լիոնէի տնօրէնները երէկ Կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին եւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

— Յունաց Պատրիարքարանի մայր եկեղեցին մէջ, երէկ առտու, Տ. Եօաքիմ Գ. Պատրիարքին նախագահութեամբ, գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան մեծ հանդէսով։ Ներկայ էին բոլոր մետրոպոլիտները, ժողովականները եւ յոյն հասարակութեան երեւելիները։ Տ. Եօաքիմ Գ. քարոզ մը խօսելով, թուեց այն կայս. շնորհները որոնց կ'արժանանայ յոյն հասարակութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Նոյն հասարակութեան աստիճանաւոր անձնաւորութիւնները համազգեստով ներկայ գտնուեցան։ Յետոյ Պատրիարքարանի մեծ սրահին մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան։ Այդ միջոցին Պատրիարքարանի բակին մէջ նուագածուներու խումբ մը կայս. քայլերգը կը նուագէր։

— Միւս հպատակ հասարակութեանց աղօթատեղիներուն մէջ ալ երէկ առտու գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան մեծ հանդէսով։

— Գաւառներէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձը ամէն կողմ մեծ հանդէսներով տօնուելով, շքեղ լուսավառութիւններ կատարուեր են։

— Կեդրոնական բանտը գտնուող 75 այր եւ 6 կին բանտարկեալներ որոնք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած են, երէկ ազատ արձակուեցան «Փատիշահըմ չոք եաշա» գոչելով։ Նոյնը եղաւ նաեւ Սկիւտարի ու Բերայի բանտերուն եւ գաւառներուն մէջ։

— Երէկ կառավարական բոլոր պաշտօնարանները, սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութիւնները, վաճառատուները եւ մասնաւորներուն բնակարանները, ինչպէս նաեւ օսմ. մարտանաւերը, օսմ. պահականաւը, օտար դեսպանատանց բոլոր պահականաւերը, Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւը եւ նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր նաւերը դրօշներով զարդարուած էին։

— Երէկ գիշեր մեծ շքեղութեամբ կատարուեցան լուսավառութիւնները թէ՛ ծովի եւ թէ ցամաքի վրայ։ Եըլտըզի Կայս. Պալատան շրջակաները ու պարտէզները անհամար կանթեղներով ու լապտերներով զարդարուած էին։ Տեղ տեղ շինուած էին Օսմանիէ եւ Մէճիտիէ պատուանշաններ՝ մեծադիր եւ գոյնզգոյն կանթեղներով զարդարուն։ Պէշիկթաշի եւ Նշան Թաշի մէջ ու շրջակաները՝ նախարարներու եւ պալատական պաշտօնատարներու պարտէզները շքեղապէս լուսազարդուած էին։ Ամէն կողմ նուագածութիւններ կը կատարուէին։ Խիստ փայլուն լուսավառութիւններ կատարած էին Բերայի ու Շիշլիի կողմերը՝ բարձրաստիճան անձնաւորութեանց պարտէզները, զօրանոցները, մասնաւորներու շէնքերը, վաճառատուները, Ղալաթիոյ սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութիւնները։ Նաեւ Պոլսոյ կողմը կառավարական բոլոր պաշտօնարանները, բարձրաստիճան անձնաւորութեանց պարտէզները, զօրանոցները, մասնաւորներու բնակարանները, վաճառատուները եւայլն։ Նոյնպէս Գատըգիւղի ու Էրէնքէօյի կողմերը, Կղզիները, Վերին Վոսփոր, Մաքրիգիւղ, Օրթագիւղ ու Գուբուչէչմէի մէջ Բարձր. Իշխանուհիներուն պալատները, Նախարարներուն բնակարանները եւայլն։ Վերջապէս ամէն կողմ լուսավառութիւններ ու խրախճանութիւններ կը կատարուին։

—Ոսկեղջիւրի մէջ օսմ. մարտանաւերը եւ նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր նաւերը, օտար դեսպանատանց պահականաւերը եւ Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւը շքեղ լուսավառութիւններ կատարած էին։

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, խորհրդականը, առաջին թարգմանը, Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւին հրամանատարը, սպաները ու յիսունըհինգ նաւային ուսանողներ, Պարսից դեսպանը, եղբայրը, առաջին թարգմանը ու Գահիրէի պարսկական ընդհանուր հիւպատոսը, Սեւ Լերան դեսպանատան գործակատարը, Սերպիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Սպանիոյ ու Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով, պուլկարական գործակատարը ու առաջին քարտուղարը եւ Անգլիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը ու երկու հիւրեր։ Հիւրանոցին առջեւի բարձրաւանդակին վրայ կեցած էին երեսուն հիւրեր եւ Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւէն երեք հարիւր եօթը նաւաստիներ։ Ներկաներէն ամէնքն սեննեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպըրշթայն, Պարսից դեսպան Էրֆա-իւտ-Տէօվլէ ձէնապը Էչրէֆ Իշխան Միրզա Րիզա խան, Սպանիոյ դեսպան տը Բանքօ Սակրաթօ մարքիզը, Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպան Պարոն Պէք Ֆրիս, Սեւ Լերան գործակատար Պ. Մաթանովիչ եւ Սերպիոյ գործակատար Պ. Գրիստիչ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

«Գերմանիոյ աքրութեան մարզարան-մարտանաւերէն այս անգամ Կ. Պոլիս եկած Մոլթքէ անուն նաւին հրամանատարը ու սպաները Գերմանիոյ դեսպանին կողմէ ներկայացուեցան Վեհ. Սուլթանին։

«Պուլկարիոյ գործակատար Նաչեվիչ էֆ. ալ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընդունուելու պատւոյն արժանացաւ։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւին հրամանատարը, սպաները, նաւային ուսանողները եւ նաւաստիները, երէկ, ժամ 5ին, իրենց հիւրամեծարներուն եւ Գերմանիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդին հետ ցամաք ելան՝ Տոլմա Պաղչէ, ուրկէ հրամանատարը, սպաները ու ուսանողները կառքերով եւ նաւաստիներն ալ հետիոտն Կայս. Պալատ գացին դիտելու Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Հրամանատարը ու սպաները հիւրանոցը առաջնորդուեցան. իսկ նաւային ուսանողները եւ նաւաստիները բարձրաւանդակին վրայ կեցան։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանը, խորհրդականը եւ առաջին ու երրորդ թարգմանները։ Վեհ. Սուլթանին մզկիթ երթալու եւ անկէ վերադառնալու միջոցին ուսանողները ու նաւաստիները «Հուռրա՛» գոչեցին։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ բարեւել զանոնք։ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը Կայս. Իրատէի մը համաձայն, զօրահանդէս մը կատարեցին Սէլամլըքին ներկայ գտնուող հետեւակ, հեծեալ, թնդանօթաձիգ ու նաւային զինուորները։ Զօրահանդէսին կը հրամայէր Կայս. աւագ Թիկնապահ ու Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշա։ Մոլթքէի նաւային ուսանողներն ալ զօրահանդէս մը կատարեցին՝ իրենց նուագածուներուն առաջնորդութեամբ որոնք Համիտիէ քայլերգը կը նուագէին։ Զօրահանդէսը ժամ 7½ին սկսելով ժամ 8ին աւարտեցաւ։ Հիւրանոցը գտնուող գերման սպաները քանի անգամ դրուատեցին Կայս. զինուորներուն կանոնաւոր ընթացքը։

—Մոլթքէի նաւային ուսանողները, իրենց նուագածուներու խումբին առաջնորդութեամբ Տոլմա Պաղչէ գացին եւ անկէ իրենց նաւը վերադարձան։

—Կայս. Պալատան հիւրանոցին մէջ շքասեղան մը պատրաստուած էր Մոլթքէի հրամանատարին, սպաներուն եւ ուսանողներու որոնք «պիսքիւի»ով, շաքարեղէններով, թէյով եւ սիկառէթով պատուասիրուեցան։

—Կայս. ապայակոյտին հրամանատար Շաքիր փաշա եւ արարողապետ Իպրահիմ պէյ Վեհ. Սուլթանին Կայս. մեծարանքները հաղորդեցին Մոլթքէի հրամանատարին, սպաներուն եւ ուսանողներուն։

—Զօրահանդէսը աւարտելէն ետքը Գերմանիոյ դեսպանը եւ Մոլթքէի հրամանատարը ու երեք սպաներ պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։ Գերմանիոյ դեսպանը Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց Մոլթքէի հրամանատարը ու սպաները։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր Կայս. բարձր գոհունակութիւնը յայտնել այն կանոնաւորութեան համար զոր Մոլթքէի նաւային ուսանողները ցոյց տուին՝ իրենց կատարած զօրահանդէսին ատեն։ Գերմանիոյ դեսպանը ու Մոլթքէի հրամանատարը շնորհակալութիւն մատուցին եղած Կայս. մեծարանքներուն եւ շնորհներուն համար։

—Թեւֆիքիէի սրահին մէջ, երէկ գիշեր, պարահանդէս մը տրուեցաւ Մոլթքէի սպաներուն եւ նաւային ուսանողներուն ի պատիւ։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ Գերմանիոյ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին պաշտօնեաները, Լոռէլէյ պահականաւին հրամանատարը ու սպաները, օսմ. ծառայութեան մէջ գտնուող գերման պաշտօնատարները եւայլն։

—Այս գիշեր ալ Գերմանիոյ դեսպանը հացկերոյթ մը ու երեկոյթ մը պիտի տայ դեսպանատան մէջ։ Վաղը Լոռէլէյի հրամանատարն եւ յետոյ ալ գերմանական ընդհ. հիւպատոսը սեղաններ պիտի տան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ. — Երէկ մեծ հանդէսով կատարուեցաւ Հայտար Փաշայի մէջ կառուցուած բժշկական վարժարանին նոր շէնքին բացումը։ Ներկայ էին զինուորական վարժարաններու եւ Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշա, քաղաքապետ Րըտվան փաշա, ուրիշ պաշտօնատարներ եւ բժշկական վարժարանին ուսուցիչները ու բոլոր ուսանողները։ Նախ բանախօսութիւն մը ըրաւ Զէքի փաշա, բացատրելով այդ հաստատութեան կարեւորութիւնը, եւ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին համար։ Ապա կրօնական պաշտօնեաներ աղօթքներ ըրին Ն. Վեհափառութեան թանկագին կենաց համար։ Ցետոյ ոչխարներ զենուեցան։ Բոլոր ներկաները մանրամասնօրէն այցելեցին շէնքին զանազան մասերը։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Մանասթըրի նահանգին մէջ ալ, այս շաբթու, 31 ոստիկան-զինուորներ, 29 ոստիկաններ եւ ոստիկանութեան երկու գոմիսէրներ արձանագրուած են։ Պաշտօնական լուրերու նայելով, Ֆէրիզ Էօվիզ, Բանմի, Ռասլիչ եւ Ասլէր փաշաները Ֆլորինա գացած են՝ ոստիկաններու ու ոստիկան-զինուորներու վերակազմութիւնը ամբողջացնելու եւ տեղւոյն անդորրութիւնը տեւական ընելու մասին հարկ եղած քննութիւնները կատարելու պաշտօնով։

—Թէքքէ գաւառէն երկրորդ անգամ ըլլալով 1500 ներքին բաճկոնակ, 48 զոյգ գուլպայ, 7 զոյգ սոնապան, եւ անձրեւնոց գնելու համար ալ 4673 ղրուշ ղրկուեցան քաղաքապետութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին։

—Տէօէ Աղաճի մէջ 40,000 ղրուշ հանգանակուած է՝ Ռումէլիի մէջ համախմբուած Կայս. զինուորներուն անձրեւնոց գնելու համար։

ԳՈՐԱԼԻ ՆԱՊԱԳԸ որ ուխտի համար Հիճազ պիտի երթայ, մասնաւոր շոգենաւ մը վարձած է 60,000 ռուբլիի։ Բազմաթիւ հետեւորդներ ունի։ Շոգենաւին մէջ կը գտնուին երկու փիղեր եւ յիսուն ձիեր։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական սենեակին անդամ անուանուեցան Ցակոբ Պալըքճեան, Տիմիթրի Պարուցի, Սալամոն Սարֆաթի եւ Ս. Մորուքեան էֆ.ները։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ. — Մոնիթէօռ կ'իմանայ թէ դիմումներ պիտի ըլլան, որպէս զի որ օսմ. հանրային պարտքի միացեալ նոր արժեթուղթերը զերծ ըլլան Ֆրանսական դրոշմաթուղթի տուրքէն։

ՌԻՏԷՐ ՓԱՇԱ. — Սէրվէթ կ'իմանայ թէ տոքթ. Ռիտէր փաշա անօրէն կարգուած է Հայտար Փաշայի բժշկական վարժարանին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ Ատանայի նահանգին մէջ հասած բամպակները Ռումէլիի նահանգաց մէջ ալ մշակուին։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ մէջ պատրաստուած մետաքսէ կերպասները եւայլն ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ գնահատուած ըլլալով, որոշուեցաւ զայնս պատրաստողներուն ամէն կերպով օգնել։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Չորեքշաբթի օրը Աբապկէի ու Գուրը Չայի մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր է։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Անգլիական Սիթի օվ Քեմպրիճ շոգենաւը որ Իզմիր գացած եւ առջի օրը անկէ ճամբայ ելած էր՝ Կ. Պոլիս վերադառնալու, Տիլ-Պրունի առջեւ խրեր է։ Հոսկէ նաւաձիգներ ղրկուեցան զայն ազատելու համար։

ՍԻՐՔԷՃԻԻ ՈՃԻՐԸ. — Արթին Դօրամաճեանի ազատ արձակումը արդիւնք է այն իրողութեան թէ գործիքին նկատմամբ բռնուածը սխալ է. վասն զի Կեսարեան վաճառատունէն գնած գործիքը 14 թիւ է, մինչդեռ ոճրագործներուն կողմէ թողուածին թիւն է 16։ Խաչուէճի Եանի ու տղան Միխալ ալ արձակուեցան։ Հարցաքննութեան պահուն Եանի բաւական կարեւոր յայտնութիւն մը ըրաւ. ըսաւ թէ երկու ամիսէ ի վեր Նիքոլա Տէլակրամաթիքա անուն մարդ մը ուրիշ երկու անձերու հետ կը հաւաքուէին ոճիրը գործուած խանին մէջ գտնուած ճաշարանի մը վրայի սենեակը։ Այդ անձը ազգականն է Տէմաթին Տէլակրամաթիքայի՝ այսինքն վաճառատան տիրոջ։ Այս վերջինը յայտարարեց թէ իրաւ է որ այդ անձը զոր չի ճանչնար, եւ որ ինքզինքը իբրեւ ազգական կը ներկայացնէ, յաճախ իր վաճառատունը կուգար պաշտօն խնդրելու համար եւ երկար ատեն կը մնար։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկելով առջի օրը ձերբակալեց այդ Նիքոլան՝ Ղալաթիոյ գինետուններէն մէկին մէջ արբեցած պահուն։ Հարցաքննութիւն կատարելով Նիքոլա նախ չուզեց իր երկու ընկերներու անունը յայտնել, բայց ճաշարանին սպասաւորներէն մէկը յայտարարեց թէ անոնց մէկին անունն է Միքէ. հաստատուեցաւ թէ այդ անձը դրամարկղ խորտակող վաղեմի չարագործ մըն է։ Նիքոլա խոստովանեցաւ թէ Միքէ իր ընկերն է, իսկ միւսը չի ճանչնար։ Խուզարկութիւն կը կատարուի Միքէն ձերբակալելու համար։

Երկրորդ գեղարուեստական Ցուցահանդէս Տէի ՍԻՆԿԸՐ Մանիւֆաքթիւրինկ Գըմբէնիի կողմէ

Ընկերութեան կեդրոնատեղւոյն սրահներուն մէջ կազմակերպուած, Բերա, մեծ փողոց, Պօն Մարշէին դէմ։

Ցուցահանդէսը բաց է ամէն օր առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 7 (Ր. Ե.)։

Մուտք ձրի է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Ի Կայս. Պալատ.—Լուսավառութիւնք

Երէկ, Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած գոհաբանական աղօթքէն ետքը, Ս. Պատրիարքը, հետը ունենալով Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Ֆէնէճեան Արիս էֆ.ն, Կայս. Պալատ գնաց եւ ընդունուեցաւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի կողմէ։ Հոն էին նաեւ Յունաց եւ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքները, Պուլկարաց Էգզարքը, Հայ-Բողոքականաց ազգապետը, Ասորւոց Փոխանորդը, Հռոմէական Ասորւոց, Մելքիդներու եւ Քաղդէացիներու Պատր. փոխանորդները եւ Հրէից Խախամպաշը։ Ս. Պատրիարքը միւս հոգեւոր պետերուն հետ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ յատուկ պաշտօնատար մը գալով, բոլոր հոգեւոր պետերուն հաղորդեց Կայս. բարեւները։ Ցետոյ Պատրիարքը իր պատրաստած բարեմաղթական ճառը եւ միւս հոգեւոր պետերը իրենց ուղերձները Իպրահիմ պէյի միջոցաւ մատուցին յառ Գահոյից Վեհ. Սուլթանին, եւ կրկին կրկին ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով մեկնեցան։

*** Պատրիարքարանը եւ Երուսաղէմատունը լուսազարդուած էին երէկ գիշեր, եւ Մայր վարժարանի աշակերտները Պատրիարքարան երթալով, Վեհ. Սուլթանին անուան ձօններ երգեր երգեցին։ Պատր. փոխանորդ Սրբազանը երէկ իրիկուան Պատրիարքարան մնաց եւ այս առթիւ բանախօսութիւն մը ընելով, մաղթանքներ ըրաւ Վեհ. Կայսեր կենաց եւ արեւշատութեան համար, որոնց ձայնակցեցան ներկաները ամէններով։

*** Երէկ գիշեր լուսազարդուած էին Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը ի Բերա, եւ ուրիշ բարձրաստիճան եկեղեցականներու բնակարաններ։ Նոյնպէս Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը, Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցը, եւ բարեգործական ու կրթական զանազան հաստատութիւններ։

Տ. ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Ինչպէս որ Սոֆիայի մեր թղթակցին տեղեկութեանց վրայ յենլով՝ հաւանական նկատած էինք, Տ. Ներսէս Եպիսկ. Ասլանեան Պուլկարիոյ Հայոց Առաջնորդ ընտրուեր է, պատգամաւորաց ժողովին նախընթաց օրուան նիստին մէջ, քուէից մեծամասնութեամբ։ Ասլանեան Սրբազան այնքան ծանօթ է իր հովուական զանազան պաշտօնավարութիւններովը, որ այս ընտրութեան առթիւ ուրիշ բան չի մնար մեզի ընել՝ բայց եթէ շնորհաւորել ընտրողական ժողովին անդամները իրենց միջեւ գոյացած համաձայնութեանը համար՝ այս արժանաւոր եկեղեցականին անուան շուրջը։ Ցայտնի է թէ այս առաջնորդութիւնը արգելք մը չէ Տ. Ներսէս եպսկ.ի համար՝ վարելու նաեւ Ռումանիոյ Հայոց այցելու հովուի պաշտօնը, որ առժամեայ հանգամանք մը ունի։

Ինչ պիտի ըլլայ սակայն Ռուսճուքի առաջնորդութիւնը, քանի որ Ասլանեան Սրբազան՝ Վարչութեան կողմէ իրեն յանձնուած առժամեայ պաշտօնին միացնելու կը կոչուի նաեւ հովուական միայնին պաշտօն մը։ Ահա խնդիր մը որ պիտի զբաղեցնէ Խառն Ժողովը, Սոֆիայի ընտրողական ժողովին տեղեկագիրը ստանալէն ու Պուլկարիոյ Հայոց նորընտիր առաջնորդին պաշտօնը հաստատելէն անմիջապէս ետքը։

Ս. Պատրիարքը շնորհաւորած ըլլալով անգլիական դեսպանատան նորընտիր Ա. Թարգման Մր. Լէմի պաշտօնը, Մր. Լէմ շնորհակալութեան այցաքարտ ղրկած է Ն. Սրբազնութեան։

—Սամսոնի առաջնորդ Տ. Ցակոբ Եպիսկ. Աչոտ երկուուկէս ամիս թեմը այցելեր եւ եկեղեցական ու դպրոցական խնդիրներ կարգադրելէ ետք, վերադարձեր է Վիճակին կեդրոնը։

—Քաղաք. Ժողովը հրաւիրած է նիստ գումարել առաջիկայ չորեքշաբթի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։

—Ր. Հիսարի Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն երկուքը տեղափոխութեան պատճառով հրաժարած ըլլալով, անոնց տեղ ընտրուեր են Աստուրեան Ցարութիւն եւ Սարըեան Ցակոբ էֆ.ները։

—Պիլէճիկի վարժարանին շինութեան Կայս. Իրատէն յանձնուած է Պատրիարքարան։

—Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը վաղը Գիւտ Խաչի տօնին առթիւ պիտի պատարագէ Մայր եկեղեցին։

—Պատրիարքարանի պատուիրակ Բարթող էֆ. Թէլեան անցեալ ուրբաթ Երուսաղէմ ժամանելով, կայարանէն ուղղակի Ս. Ցակոբեանց վանքը գացեր եւ ներկայացեր է Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր, որուն յանձներ է իր պաշտօնին վերաբերեալ գրերը եւ կարճ տեսակցութենէ մը ետքը՝ իջեւաներ է Ցունաց վանքին սեպհականութիւն եղող «Նիւ-Կրան» օթէլը, թէեւ Պատրիարք եւ Միաբանութիւն փափաք յայտներ են որ վանքին մէջ հիւրընկալուի, ուր սենեակ մըն ալ պատրաստուած էր կանխաւ։ Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքը իր անձնական քարտուղար Տ. Մեսրոպ վրդ.ը հիւրընկալ կարգեր է, Երուսաղէմի նուիրական վայրերուն այցելութեան առաջնորդելու համար Թէլեան էֆ.ն։ Իր ժամանման յաջորդ օրը, Թէլեան էֆ. առանձին երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է Ս. Պատրիարքին հետ՝ Երուսաղէմի վանքին շուրջը դարձող ծանօթ խնդրոց մասին։ Ն. Ամենապատուութիւնը իր կարծիքը ու տեսութիւնը պարզելէ ետքը, յանձնարարեր է Թէլեան էֆ.ին՝ աչք անցընել հաշիւները որոնք պատրաստ կը կենան, բայց կեդր. Վարչութեան պատուիրակը պատասխաներ է թէ ինք այդ տեսակ պաշտօն մը չունի։ Թէլեան էֆ. նոյն օրը այցելեր է նաեւ Ելեւմտից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ վարդապետի, որուն հետ [illegible] ժամու տեսակցութիւն մը մը ունեցեր է։ Այցելեր է նաեւ Տ. Մամբրէ եւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոսներուն, եւ նոյն օրը սեղանակից եղեր է Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքին։

—Տ. Մուշեղ Ծ. Վ. հրաւիրուած է վաղը առաւօտ պատարագելու Գուրուչէշմէի եկեղեցին։

—Շապին-Գարահիսարէն Պատրիարքարան հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ առաջնորդ Տ. Սմբատ Վ. ճամբայ ելած է Պոլիս գալու համար, եւ այս առթիւ կը խնդրէ որ առաջնորդը շուտով վերադառնայ իր պաշտօնատեղին, բստ որում իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

—Բալուի նորընտիր փոխ-առաջնորդ Տ. Կորիւն Վ. գրով մը պատրաստակամութիւն յայտներ է անմիջապէս մեկնելու իր պաշտօնատեղին, ձմեռը վրայ չհասած։

—Ս. Պատրիարքի օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեր է Խասգիւղի եկեղեցապան Նշան աղա Աստիքեանի։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Կարապետ էֆ. Տէր-Ցակոբեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս, Մկրտիչ էֆ. Փիլթօֆճեան։

—Հանգուցեալ Եղիազար էֆ. Մելիքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս՝ Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ էֆ. Ուզունեան։

—Հանգուցեալ Հայրապետ էֆ. Սալաճաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Տիրան պէյ Կիւմիւշկէրտան։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ԳՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Նոյեմ. — Այս առտու, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, օսմ. դեսպանատան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Իմամ Հասան Սապրի էֆ. բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Ներկայ էին դեսպանատան պաշտօնեաները։ Կէսօրէն մէկ ժամ առաջ գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան յոյն-արեւելեան եկեղեցիին մէջ։ Ներկայ գտնուեցան օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ, բոլոր պաշտօնեաները, պուլկարական գործակատար Պ. Կէչով ու առաջին քարտուղար Պ. Շիշմանով եւ քաղաքին օսմ. գաղթականութեան անդամները։ Օսմ. հրեաներու սինակօկին մէջ ալ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Հոն ալ բազմաթիւ ներկաներ կային։

ԷՔԼԻՄՊԱԽ. — Վիլհէլմ կայսրը մեկնեցաւ իրիկուան ժամ 9.45ին։ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն միջեւ շատ սիրալիր ողջոյններ փոխանակուեցան։

ՊՕԹՍՏԱՄ. — Վիլհէլմ Բ. առտուն հոս ժամանեց։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ֆրանց Ժոզէֆ կայսրը Ժորժ իշխանին բնակած օթէլը գնաց այցելութիւն տալու, սակայն իշխանը բացակայ ըլլալով, այցետոմսը թողուց։

ՊԷՇԹԱ. — Պատերազմական նախարարը հրամանագիր մը ուղղելով Բրէսպուրկի յանձնաժողովին երկրորդ պետին, ծանոյց թէ քաղաքական կացութիւնը բարւոքած ըլլալով հաւանական է որ նոր զինուորներուն թիւը քուէարկուի, եւ հետեւաբար պէտք է պատրաստութիւններ տեսնել զինուորագրութեան համար։

—Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովը, Աբոննի կոմսին հրաժարման խնդրոյն համար վիճաբանութիւնները աւարտելէ ետքը, լսեց նախարարապետ Թիզա կոմսը որ դաշնիճին ծրագիրը պարզեց, ինչպէս ըրած էր Աւագաց Ժողովին մէջ։ Կոմսին ճառը յաճախ ընդմիջուեցաւ ընդդիմադիրներու աղմկալից բողոքներովը եւ նախարարական կուսակցութեան բուռն ծափահարութիւններով։ Ճառը աւարտելէ ետքը աւելի մեծ խանդավառութեամբ ծափահարութիւններ կատարուեցան։ Թիզա կոմսը շնորհաւորութիւններ ստացաւ։ Ցետոյ նիստը փակուեցաւ։

—Վաղը պիտի կատարուին Երեսփ. Ժողովին ատենապետի ու փոխ-ատենապետի ընտրութիւնները. յետոյ նախարարապետին ծրագիրը վիճաբանութեան պիտի ենթարկուի։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՓԱՐԻԶ, 6 Նոյեմ. — Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ փայլուն ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ օսմ. դեսպանատան մէջ։ Գիշերը ելեկտրական լոյսերով շքեղապէս լուսազարդուած էր դեսպանատունը։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Օրիանի Տնօրէնութիւնը հանդիսական ձիի ներկայացում մը կատարել տուաւ Սիրք Ռուայեալի մէջ։ Չորս հազար ներկաներ ծափահարեցին Համիտիէ քայլերգը։ Վարժարաններու աղքատ տղոց 40,000 բաժին ուտելիքներ բաշխուեցան։

ՓԱՐԻԶ. — Երկլիոս Թագաւորը, այսօր, երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի հետ։

—Ծերակոյտը, այսօր, շարունակեց վիճաբանութիւնները՝ Ֆալլուի օրէնքին ջնջման վերաբերեալ ծրագրին վրայ։ Կրթական նախարար Պ. Շօմիէ պատասխանեց, երէկ, Պ. Շարլ Տիւբիւիի կողմէ արտասանուած ճառին։ Պ. Շօմիէ պաշտպանեց նոյն ծրագիրը, յայտարարելով որ ուսուցման ազատութեան կուսակից է, բայց ըսաւ թէ այդ ծրագիրը աշխարհականութեան պաշտպանութիւն մըն է։

—Կրթական նախարար Պ. Լէկ ընտրելի է գեղարուեստից կաճառին համար, Պ. Ռուժօնի տեղ։

ՊԷՇԹԱ. — Հունգարիոյ նախարարապետ Պ. Թիզա այսօր արտասանեց այն ճառը զոր երէկ չէր կրցած արտասանել։ Պարզեց իր ծրագիրը։ Ձախակողմին մեծ մասը բողոքեց այդ ծրագրին քանի մը կէտերուն դէմ։

ՊԷՐԼԻՆ. — Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վոլրպաթի Նաւահանգիստը ու գիւղը բոլորովին քանդուած են։ Գերման զինուորները սպանուեր են։ (Աֆրիկէի գերման գաղթավայրերուն մէջ ըլլալու է։ Ծ. Խ.)։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Բանամա կը պահանջէ որ Մ. Նահանգաց կցուի։

—Բօլլէէն կը հեռագրեն թէ Թոքիոյի մէջ բանակցութիւնները կը շարունակուին Ռուսիոյ դեսպանին եւ Ճափոնի արտաքին գործոց նախարարին միջեւ։ Ճափոնի պետական մարդերը խաղաղական լուծում մը չեն յուսար ռուսաճափոնական խնդրոյն համար։

—Լիվըրբուլէն առնուած լուրերու նայելով Ամերիկայի մէջ բամպակի բերքը 10,877 հակ պիտի ըլլայ. անցեալ տարի 10,830 էր։

ՓԱՐԻԶ. — Բոլոնէն կը հեռագրեն թէ Պարրէրա զօրավարը նախագահ կարգուեր է Բանամայի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻՒՐ ՅԻՍՈՒՆ ԶՈՀԵՐ

Պարսկաստանի մէջ պատահած երկրաշարժին նկատմամբ նորագոյն լուրեր առնուած են։ Թուրշիզ, որ կարեւոր քաղաք մըն է արեւելեան Պարսկաստանի մէջ, հիմնայատակ կործաներ է։ Երեք հարիւր յիսուն հոգի մեռեր եւ բազմաթիւ անձեր ալ վիրաւորուեր են։ Քաղաքին բոլոր գորգի գործարանները, 184 հատ, աւերակ դարձած են։ Միայն 32 խանութներ կանգուն մնացեր են քաղքին մեծ շուկային մէջ։ Անդրկասպեան երկրէն Ռուսերը դեղ ու դարման ղրկեր են վիրաւորեալներուն եւ արկածեալներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ 25 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Ցեռ Դ.	Ֆ. Կ.	35	01
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	135	25

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	25
Օսմանեան Թանձ սէրի Բ.	60	75
» » » Գ. բաց.	32	60
» » » Գ. գոց.	32	69
Օսմանեան Պանքա	13	63
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	—

Պուլկարական 1888		92	—
Եժիպսիէն Իւնիֆիէ		104	50
Օսմինիայ		105	—
Թրանսվալ		3	75
Այտըն երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	350
ՓԱՐԻԶ, 6 Նոյեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	15
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Դրշ.	88	17
» գոց.	»	87	22
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	593	—
Օսմանիէ	»	——	
Ռումէլիի երկաթուղի	»	139	50
Օսմ. մաքսատուն	»	469	—
Օսմ. Ռէժի	»	299	—
Ունիֆիէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1123	—
Իտալական Ռանթ	»	103	95
Սպանիական արտաքին	»	93	92
Թրանսվալ	»	98	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամագրոց	»	——	—
ՎԻԷՆՆԱ, 6 Նոյեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	40
Ռումէլիի երկաթուղի	»	144	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—
ՊԷՐԼԻՆ, 6 Նոյեմբեր			
Թուրքը	Ֆր.	—	
Ռումէլիի երկաթուղի	»	148	75
Անատ. երկթ. պարտամուրհակ	»	103	10
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230
ՊՐՈՒՍԷԼ, 6 Նոյեմբեր			
Միացեալ պարտք		87	25
Ռումէլի երկաթուղի		136	25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիշդ Զաքարճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծանօթութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ ատամնաքաշութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1904
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍԵՓՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
Գին 1 (մէկ) Դահեկան

Ցառաջիկայ 1904 տարւոյ Հիւանդանոցի պարզ Օրացոյցն հրատարակ ելած է խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ. ինչպէս մի քանի տարիներ այս անգամ եւս պարզ օրացոյցն իւրաքանչիւր աւուր եկեղեցական արարողութեանց համար մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակելէ զատ պաշտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականներ եւ հրահանգներ ունի։

Ի գիտութիւն պատուարժան հասարակութեան հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս ծանուցանել թէ՝ միայն հիւանդանոցիս պարզ օրացոյցն է որուն ճշդութիւնն վաւերացուած է Ազգ. Պատրիարքարանէ, հետեւաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ հոգաբարձութեանս կնիքին, ուր գրուած է «Սեփականութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1904»։

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ սրտի կը ծանուցանէ թէ՝ բարեսէր ազգայնոց Հիւանդանոցիս նկատմամբ տածած սիրոյն եւ հոգածութեան իբր արդիւնք անցեալ տարի 60,000 հատ պարզ օրացոյց սպառած է, եւ լիայոյս է թէ աւելի եւս սպառման մեծ ասպարէզ մը տայ, եթէ իւրաքանչիւր անհատ առհասարակ փութայ գնել մէկ մէկ հատ որով հաստատութեանս մէջ խնամեալ 1100ի մօտ պատըսպարելոց նպաստած ըլլալու մեծ հաճոյքն ունեցած պիտի ըլլայ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է հոգաբարձութեանս գրասենեակն Մեծ-Նոր Խան միջին յարկ Թ. 48, 49, 50, ինչպէս նաեւ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷԹԻԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրօններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան պարգեւներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւ այլն։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Ցուլիս 1903

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժինք չվճարուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	—
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,589,903	77	Պանքատոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ ի մասնաճիւղս	1,223,390	—
» » մասնաճիւղս	1,030,846	43	Վճարելի փոխանակագիրք	1,286,235	70
Գանձելի փոխանակագիրք ..	1,427,682	74	Ընթացիկ հաշիւք Կայս. Գանձուն — պահանջողք	1,276,166	77
Պետական արժէթուղթք ...	2,544,889	09	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պահանջողք	8,619,116	58
Զանազան արժէթուղթք ...	2,169,818	62	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	226,897	08
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. Գանձուն — պարտականք	2,075,997	18	Վճարելի շահաբաժինք	847,867	83
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	4,252,624	—	Զանազանք	380,883	44
Փոխառութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց	3,942,468	76			
Անշարժ եւ շարժուն գոյք ...	280,159	93			
Զանազանք	46,254	88			
Օ. Ո.	24,860,557	40	Օ. Ո.	24,860,557	40

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տոմարաց

Հմրկլ. Տնօրէն
Օ. ՊՈՒԱՆՑ

Վ. Ընդհ. Տնօրէնի
Ա. ՆԻԱՍ

Առաջակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ՍՐԲԱՑԵԱԼ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չափաւոր ժամանակաւորութեամբ եւ հաւաքական թոշակ տալով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտ ու մանկանց դրամագլուխ կազմելու, եւ զման գանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՌՈՊԷՐԹ Ն. ԳԱՌՆԱՊԵԱՆ
Գոլխս Պառնաքան խան

ԳԼԽԱՑԱՒԷՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէնի փողոց, թիւ 8 և դեղարանները. Ա.

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ՝ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար անգամ չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Էքրէմ խայծղանը օամ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին վաւերացութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 15—80

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամպէգ	3000	Թիպս	2500
Անգիա	3000	Նէրէյիտ	2400
Թէյլոր	3000	Օսայրիս	2350
Փէանսպաւն	3000	Թէպէ	2250
Ծարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Խայրոնէ	1800
Մարբօմօ	2500	Սիլւէն	1800

Ֆարօս շոգենաւը, նաւապետ Նիբէլէն, ամսոյս դէպի 25ին Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՐՈՂ եւ Ընկ.
Ռէսթեմ խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
134 Ս. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Ունէնթի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէլլա	3228
Քամբանիա	12950	Բալթիկ	2943
Ուլթոնիա	8845	Բոնպա	2936
Ումպրիա	8128	Ռեփ	2935
Էթրուրիա	8120	Կամպրիա	2559
Սէրվիա	7392	Ալէրտո	2181
Ուլտոնիա	7269	Ճէրսէյսի	16,1

Դիմել առ
ՃԸԼԻ ԵՒ ՍԻԷԳԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթիլէ խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

Արտօնատէր ՉԱՐԵՀ ԽՈՒՐՈՒՆԵԱՆ

ԲՈԼՈՐ ԵՐԱԽԱՅՔ ԱԿՌԱՅ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Երկրայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ ատամ կը հանենայ, սակայն անոնցմէ շատերը՝ սաստիկ ցաւով եւ անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ասոր պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

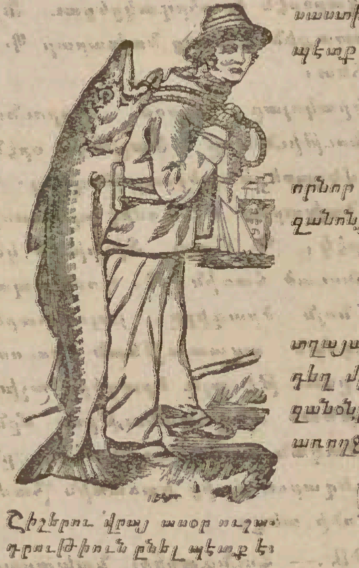

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
24

SCOTT'S EMULSION

որ ակռայ հանած ատենին բոլոր ցաւերէ և տկարներէ զանոնք կը փրկէ։

ՍՔՕԹԻ ԷՄԸԼՍԻՈՆԸ

տղայական վիճակներու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ եւ զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Թող Ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ՍՔՕԹԻ ԷՄԸԼՍԻՈՆԻՆ։

Բոլոր դեղագործներէ և դեղավաճառներէ կը ծախուի։

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱՐՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենապէս իրաւցնելին է։
31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.
Վաճառատուները դեղարան Լոզոնտ

Գիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով յաւելուր բրնձափոշի
La VELOUTINE
ձեռ. 534
CH^{les} FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԼԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար րեկ
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բելֆիյէ փողոց թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լոքանթօ խան. Դրամատունն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բանքա Լիոնէ։

ՁԱՐԳԱՑԵԱԼ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ուղեղները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ ծանրագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը ճիշդով հիւանդութեանց պատճառաւ և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն Ֆոսֆորը, տկարացած ուժասպառ կ'ըլլայ. Արիւնը կը տկարանայ. Ջիղերը կը թուլնան. Ծունկերը կը կորսնցնեն իրենց ճկունութիւնը և գլխաւորապէս ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ. միտքը կը տկարանայ և դէմ այս հոսքին շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին մարմնոյն մէջ մտցնելու և զայն հոն պահելու համար, բժիշկներ նոր հնարք մը կը խորհէին. այս տեսակ Ֆոսֆորի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիյեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կերպուած ըլլալը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ. Ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրամարսութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են. անոնք որ վնասուածներու պատճառաւ անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ուժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է ջղագրգռութեան, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ՝ ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջքէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կենաց վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 փր.
Ապահովութեան գումար	122,000,000 ,
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 ,
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 ,

Ամէն տեսակ տեղեկութեանը համար դիմել
Կ. Պոլսոյ Մասնաճիւղին, Սպարեան խան Վոյվոտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Պէօմրիւկ փողոց, Քարաքէօյ վրայ։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ Մասնաճիւղին Ս. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐՏՕՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիեննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կենաց ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօփուլօ խան, 52—56.
Լիազօր Ներկայացուցիչ
745 Գ. ՖԻՐԱՏԵԱՆ
Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ յարգի և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԶՈՐԱՒՈՐ ՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի եւ Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Դօտօ	1497	Զօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէփօ	3607	Դոնկօ	2906	Հրովինօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սալբօ	1735
Արիոստօ	2271	Էլմօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանօ	3557	Սորիթօ	1193
Պասանօ	1822	Էմիլիօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Ստրէօ	1200
Պորտոֆինօ	1264	Ֆալրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէյեզլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Ֆլորօ	1718	Հումպէր	895	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Ֆէնամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թոպօլո	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իովա	5540	Օթէլլօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլսինօրէ	1520	Իրիսօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորփէտօ	487
Գալիփսօ	1837	Էրագօ	1841	Կէսօ	1063	Օրլանտօ	1538	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆլամօ	954	Կօլիփօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վաւրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	1828	Կօվինօ	1700	Փօլօ	510	Վոլօ	1289
Ձիրաօ	2729	Ֆլավինիօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	3896
Միսէրօ	1831	Ֆրանկֆուրթ	4582	Լէտանօ	2278	Րինալտօ	1663	Ուէլլօ	1850
Գիլօ	2697	Ֆալքէնօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Գաթանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած են։
Սաֆօ շոգենաւը, նաւապետ Հօլլինքսըլ։
Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Գօրսէնլ։
Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս կը սպասուին։
Ալէփօ շոգենաւը, նաւապետ Հիք, Նոյեմբեր 10ին։
Հօրաթիօ շոգենաւը, նաւապետ Թրօֆ, Նոյեմբեր 25ին։
Դիմել առ գործակալս Ժ. ՃԷՅ ՃՆՐԻՔՕՍ
Ղալաթիա Միրիմ խան 377

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Պոլիս
Գշ. 21/3 Սեվաստապոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 23/5 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 25/7 Մէթելին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 26/8 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՖԷՆ ԵՒ [illegible]
Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.
ԹՈՂԱՐԿՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Նոյ. 10ին Գիրիճի Սեւ Ծովէն։
ՍՊԱՍՈՒԱԾՆԵՐ
Նոյ 10 Գիրիճի, նաւ. Մաքսիմ
[illegible]
75 [illegible]
Վ [illegible] 515 Թ. ՌԸՋԵՐ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Անվերսի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրճինիան	10500	Ալպիմիա	3500
Արմէնեան	10500	Ճէօրճիան	3500
Պէօհէմեան	10500	Արգոս	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Կալիֆորնիան	9000	Ասիաթիան	3500
Կոլոնիան	8000	Ասիրիան	2500
Կորինթեան	8000	Անտալուզիան	2500
Ճէսթրիան	8000	Բելգրատ	2500
Սիբերիան	8000	Լեմպեռ	2000
Դայլէրնիան	3700	Միլէօ	900
Վալենսիան	3700	Օպորտօ	800
Պալերմիան	3700	Լիսպոն	80
Ֆարփեան	3600		

Ապրանքներ ընդունելու ... ամէն շաբաթ ... անգամ Նոյեմբերի ... ժամանակին, շոգենաւերուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ
800 Քարաքէօյ խան թիւ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի 186

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Է

—Ես ալ ճիշդ այդ բանը ըսի Պ. տը Բառնէլի, յարեց Գնդապետը։ Այն ատեն ինծի ցոյց տուաւ դրամին հետ ղրկուած նամակը՝ զոր դուք ալ պիտի դատէք թէ որ աստիճան արդարացուցիչ պատճառ է։ Ահաւասիկ այդ նամակը։

Պ. Տորժէր առաւ զայն ու արագօրէն կարդաց, ըսելով.

—Ստորագրուած չէ. պարտքի վճարում մը առանց անունի՝ ընդունելի չէ։ Դուն ի՞նչ կարծիք ունիս, ըսաւ Պ. Տորժէր, խօսքը Մաքսիմի ուղղելով։

—Ես կ'ըսեմ թէ դատին պահանջներուն համաձայն յեղինուած նամակ մըն է ասիկա, պատասխանեց Մաքսիմ ուշադրութեամբ քննելով թուղթը։ Որո՞ւ կողմէ։ Ես ալ չեմ գիտեր։ Ամենէն եզականը սա է թէ քառակուսի գծաւոր թուղթի վրայ գրուած է զոր վաճառականները կը գործածեն։

—Պ. տը Բառնէլի հայրը՝ երբեք վաճառականութեամբ չէ զբաղած, ըսաւ սեղանաւորը։ Իր դասակարգին չէր վերաբերեր, բայց իր վստահութեամբ կը պատուէր զիս։ Եթէ երբեք մէկուն ծառայութիւն մատուցանել ուզէր, իր ընկերութեան վերաբերող անձ մը կը նախընտրէր։ Մնաց որ, վաճառական մը չպիտի ուզէր յիսուն հազար ֆրանք վճարել անանուն նամակի մը միջոցաւ։

—Ասկէ սա կը հետեւի որ Պ. տը Բառնէլ դիտմամբ գրել տուած է այդ նամակը, այն պարագային մէջ գործածելու համար, երբ ստիպուէր բացատրութիւն տալու իր վրայ գտնուած գումարի մասին, եզրակացուց Պորիսոֆ։ Պարոններ, կարծեմ թէ հիմա համոզուած գոյացուցիք ծպտեալներու այդ գործակալին ունեցած բարոյականին վրայ։

—Մ՛, կատարելապէս գոչեց Պ. Տորժէր։

Մաքսիմ թէեւ այդ կարծիքը չունէր, բայց առարկութիւն մը չգտաւ ընելու։

—Ուրեմն թոյլատրեցէք որ թէ՛ դրամը եւ թէ նամա՛կը ձեզի յանձնեմ, ըսաւ գնդապետը։ Ալ ես Պ. տը Բառնէլով չպիտի զբաղիմ, քանի որ Բեղերսպուրկ կանչուած եմ։ Միեւնոյն հեռագիրն էր որ Բեղերսպուրկի մէջ գործուած ոճիրը եւ պաշտօնանկութիւնս կը հաղորդէր ինծի։ Ռուսիոյ մէջ պաշտօնեայ պիտի ըլլամ այսուհետեւ, եւ հաւանական չէ որ ձեր նախկին քարտուղարը հոն գայ։ Եթէ երբեք իր մեղսակիցները, նուազ խոհեմ գտնուելով, ձեռքս իյնային, ընդհուպ ձեզի պիտի հաղորդէի դրամարկղին գողութեան մասին այդ թշուառականներուն տուած բացատրութիւնները։ Ինչ որ ալ ըլլայ, իմ հետս կը տանիմ սա գոհունակութիւնը թէ ձեր գաղափարը ճշդեցի մարդու մը վրայ՝ որ չանաց խառնակութիւն ձգել ձեր ընտանիքին մէջ։ Եթէ երբեք անիկա կրկնէ իր յանդուգն փորձերը, ձեզի կը ձգեմ անոր հետ զբաղելու գործը։

Պ. Պորիսոֆ գրասեղանին վրայ դրած էր պանքանոտները։ եւ նամակն ալ յանձնած Պ. Տորժէրի։

—Ալ ես ուրիշ գործ չի մնար ինծի ընելու, եթէ ոչ հրաժեշտ առնել ձենէ, պարոննե՛ր, յարեց գնդապետը։ Վերակացուս, այսօր, ժամը երեքին պիտի ներկայանայ ձեզի, իրեն դրուած դրամը առնելու համար։ Ինչպէս գիտէք, իմ փոխանորդս է ան։

—Դրամը պատրաստ է, ըսաւ սեղանաւորը, բայց գալով սա գումարին, ճշդիւ չեմ գիտեր թէ պարտի՛մ...

—Կրնա՛ք բարենպատակ գործերու յատկացնել զայն, պատասխանեց գնդապետը։ Մնաք բարով, պարո՛ն։ Չեմ համարձակիր ցտեսութիւն ըսել, որովհետեւ չեմ յուսար Ֆրանսա դառնալ։ Հաճեցէք իմ յարգանքներս մատուցանել օրիորդ Տորժէրի եւ հաւատ ընծայել իմ լաւագոյն զգացումներուս։

Ու այս բառաձեւին վրայ, որ ճաշի հրաւիրագրի մը վրայ միայն պիտի կրնար երեւալ, ողջունեց եւ դէպի դուռը ուղղուեցաւ. Պ. Տորժէր չփութաց վար դնել զայն։

Դուրս ելլելէ առաջ, Պորիսոֆ ետին դարձաւ, ազդարարութիւն մը ուղղելու համար Մաքսիմի։

—Պարո՛ն հաւատացէք որ աղէկ չէք ըներ Պ. տը Բառնէլը ազատողներուն ետեւէն իյնալով։ Ի վերջոյ անոնք պիտի սպաննեն ձեզ։

Ու ճիշդ այն վայրկեանին մեկնեցաւ Պորիսոֆ, երբ սենեկապան Ժօզէֆ ներս մտնելով կ'ըսէր.

—Օրիորդը զիս կը ղրկէ, իմաց տալու համար թէ ճաշի կը սպասէ։

—Լա՛ւ, պատասխանեց Պ. Տորժէր անհամբերութեամբ. ըսէք թէ կու գամ հիմա։

Սենեկապանը դուրս ելաւ, ու սեղանաւորը մինակ մնաց Մաքսիմի հետ, որ իր մօրեղբօրէն նուազ յուզուած էր։

—Կրա՛ղը տանի այդ Ռուսը՝ իր յայտնութիւններով ու դրամի վերադարձումներով, գոչեց Պ. Տորժէր։ Կարծես փափագ կը զգամ այդ մարդուն ետեւէն վազել ու տուած պանքանոտները իրեն դարձնել։

—Ինչո՞ւ համար, հարցուց Մաքսիմ, կը կարծէք թէ իր քովէն տուած է այդ դրամը, Պ. տը Բառնէլը անպատուելու համար։ Չեմ կարծեր որ Պ. Պորիսոֆ կարող ըլլայ այդպիսի բան մը ընելու։

—Ուրեմն կը հաւատա՞ս որ ճշմարտութիւնը ըսած է ան։

—Այո՛, յիսուն հազար ֆրանքը ձեր նախկին քարտուղարին գրպանէն ելած ըլլալու պարագան ճիշդ է։ Կը մնայ գիտնալ թէ ո՛վ գրած է նամակը։

—Կը տարակուսի՞ս որ այդ սարսափելի երիտասարդը չըլլար անոր հեղինակը։

—Ո՛չ ճշգրտապէս, թէեւ առիկա կը խանգարէ Պ. տը Բառնէլի նկարագրին վրայ կազմած գաղափարներս։ Բայց ինչ փոյթ։ Գողնալու արարքին եւ անոր կատարած գողութեան միջեւ շատ փոքր տարբերութիւն կայ։ Այնպիսի աւազակներու ընկերանալ, որոնք դրամարկղներ կը խորտակեն, ծայրայեղ մտադրութիւններու պատրուակին տակ, եւ որոնք ուրիշ դատապարտելի արարքներ կը գործեն, պէտք եղածէն աւելի կը նպաստէ մարդու մը անուանարկման։ Արդ՝ վստահ եմ թէ սա է Բառնէլի պարագան։

—Ես ալ այդպէս կը կարծեմ, Պորիսոֆի հետ ունեցած քու խօսակցութիւնդ լսելէ յետոյ, թէեւ կիսովին ըմբռնեցի զայն։ Կին մը, առեւանգում մը, Ժաֆրուա փողոց.. ի՞նչ գիտնամ։ Մարդ կը շուարի կը մնայ։

—Ամէն ինչ առնչութիւն ունի այն պատմութեան հետ՝ զոր սկսած էի ձեզի պատմել, երբ Պորիսոֆ եկաւ ընդմիջելու... ձեռքին պատմութիւնը։

—Ա՛հ, շարունակէ այդ պատմութիւնը։ Ամենէն աւելի կնճռոտ խնդիրն է։

—Ներեցէք որ քանի մը բառով պարզեմ պատմութիւնը։ Քիչ մը առաջ ձեզի ըսի թէ գրպանիս մէջ դրած էի այն ձեռքը որ գողունիին մեղսակցին կողմէ կտրուած էր։ Այդ ձեռքին վրայ գտնուած ապարանջանն ալ թեւս անցուցի, որպէս զի կարենայի գտնել անոր հանելու տիրուհին։ Այդ զոհարեղէնը սուղի նստաւ ինծի։ Իրիկուն մը կը ցուցադրէի զայն հանրային պարահանդէսի մը մէջ, երբ հանդիպեցայ խիստ գեղեցիկ եւ բաւական դիւրահաղորդ կնոջ մը, որ թոյլ տուաւ ինծի՝ իր տունը առաջնորդելու։ Հեռաւոր վայր մը տարաւ զիս, ուր կը գտնուէին իր կողմէ տրուած չորս հոգի, զիս թալանել ընելով ապարանջանը յափշտակելու համար։ Մեծ դժուարութեամբ ազատեցայ անոնց ձեռքէն։

—Այդ դէպքը պատմած ես ինծի, Ժօրժէ ազատեց քեզ։

(Շարունակելի)